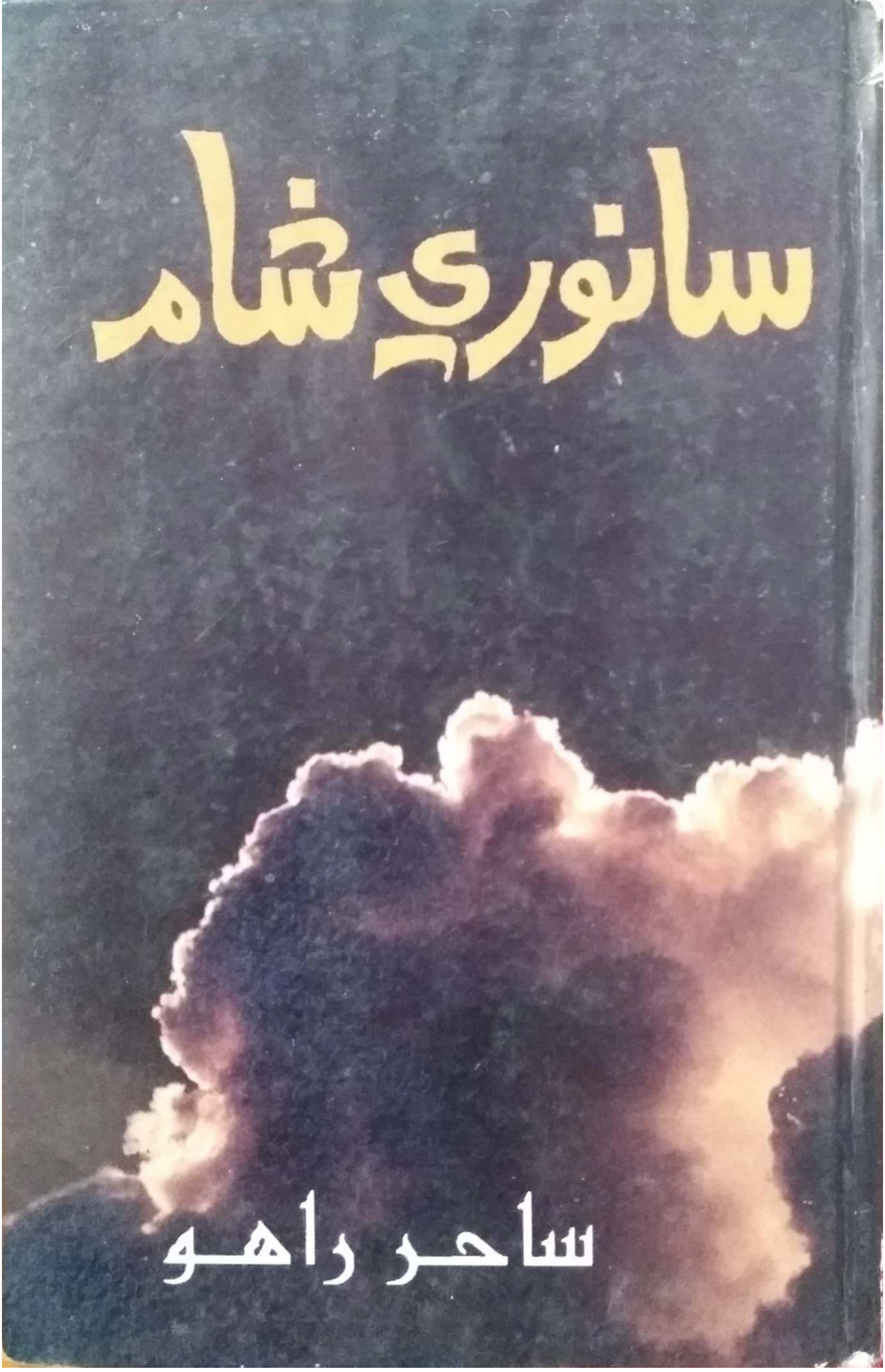

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

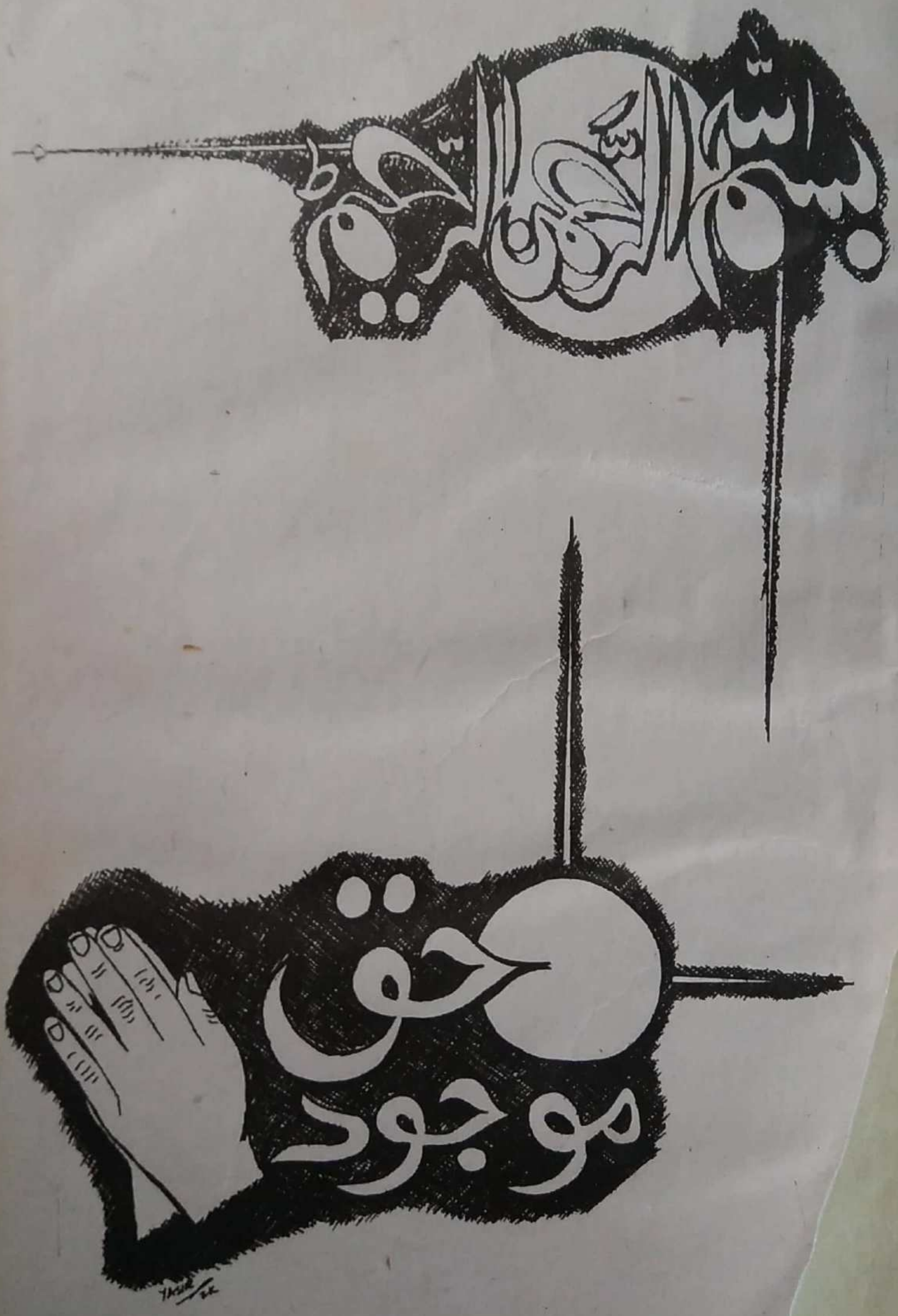

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

سانوري شام

(غزل)

ساحر راهو

سونهن
اشاعت گهر قاضي احمد

سونهن اشاعت گهر قاضي احمد
2000ع

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

حماد الله تنهن جي نانءُ

ڪُلي ٿي درد جي ڳِڙڪي،
گُهلي ٿي لُڪَ سُڏڪن ۾،
پِڄن ٿا نيڻ بارشن ۾،
مڙي ٿو ڏيان ماضيءَ ڏي،
لُڏن ٿا خيال لهرن ۾،،
جُهڙالي شامَ ڪينجهر تي،
پِڄائي پير پاڻيءَ ۾،
چيو هو الوداع مُرڪي،
پُراڻي سِجَ ويندڙ کي،
ڪُنواري چنڊ جي آجيان،
اسان مُرڪي ڪئي اڄ پي،
صَديءَ جي سِجَ ويندڙ لاءِ،
اڪيلو هٿ لوڏيندي،
ٿئي محسوس ٿو ڪوئي،
ٻيو پي هٿ مون سان ٿو،
لُڏي منهن جن ڏيانن ۾،
سوين منظر ڦرن پيا ٿا،
سوين مُرڪون ٿين رقصان،
مگر تنهن جي وڇوڙي جو بہ
الميو مون کي جهوري ٿو،
اڪيلاين جي گهاٽي ۾،
حياتيءَ پَلَ ويگهرن ٿا،
تنهن جي نيڻن جي خاموشي،
بہ آٿت ٿي نہ آ ڪڏهن،
فقط بي چين لمحن جو،
تسلسل ٿي رهيو آهي،
انهن ۾ ٿي جڙيل ساريون،
ڪهاڻيون توکي ارپيان ٿو،
هي لفظن جون نراسايون،
هي شعرن ۾ اُميدن جا،
سيئي سورج بہ تنهنجي نانءُ،
محبت جا فسانا ۽ ترانہ توکي
ارپيان ٿو.

ساحر راهو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

پبلشر پاران

جديد سنڌي شاعريءَ جو گلشن ڏاڍو رنگين ۽ سڳنڌ ڀريو آهي، جديد سنڌي شاعريءَ جي ان سرهي سرهي ۽ خوبصورت گلشن ۾ نئين ٿهيءَ جي حيثيت وڏيڪ اهم ۽ نمايان آهي. نئين ٿهيءَ ۾ هونءَ تہ ڪيترائي نالا وڏي اهميت جا حائل آهن پر اسان جو دوست ساحر راهو نئين ٿهيءَ ۾ ڳاڙهي گلاب جيان سيني ڪان نمايان ۽ منفرد نظر اچي رهيو آهي. جديد سنڌي غزل جي حوالي سان ساحر راهوءَ جو نالو نئين ٿهيءَ ۾ مٿانهون نالو آهي.

سونهن اشاعت گهر قاضي احمد هڪ نئون ادارو آهي. پر ان جي خوشنصيبي اها آهي تہ اسان ان جي شروعات سنڌي غزل جي بيحد سهڻي شاعر ساحر راهوءَ جي پهرئين شعري مجموعي "سانوري شام" سان ڪري رهيا آهيون. اسان سنڌ جي هن محبتي شاعر جا ٿورائتا آهيون جنهن پنهنجو شعري مجموعو اسان جي اداري کي ڇپرائڻ لاءِ ڏنو. اسان جي ڪوشش رهندي تہ ساحر راهوءَ جا ايندڙ شعري مجموعا سونهن اشاعت گهر پاران ئي شايع ٿيندا رهن.

سونهن اشاعت گهر جي ڪوشش هوندي تہ تخليق ٿيندڙ معياري نثر ۽ نظم کي پڙهندڙن تائين پهچايو وڃي. اسان جي پيار جي پهرين سوکڙي ڪيئن ٿا ڀانئيو؟ پڙهي پنهنجي راءِ کان ضرور آگاهہ ڪجو.

معشوق ڏاريجو

چيئرمين

سونهن اشاعت گهر قاضي احمد

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

مقصود گل

ساحر جي شاعري پڙهڻ وقت گُل، ستارا، چنڊ، خوشبُو، پوپٽ، رنگ، روشني، آس، نراس، توڙي اُلڪا ۽ اوسيئڙا سڀ هڪ ئي وقت مُنهنجي نظرن جي اڳيان قطار ڪري پنهنجا الُوٽا ۽ سلُوٽا عَڪس ڪٽي مُووي وانگر ڦرندي نظر ايندا آهن. سنڌس شاعريءَ ۾ هر موسم جي رنگيني بہ آهي تہ دل جي بي چيني بہ. ٿورن لفظن ۾ ائين چوان تہ ساحر جي شاعريءَ ۾ شاعري گهٽ پر ساحري وڌيڪ آهي.

امان شيخ

فطرت ۽ چاهت جو شاعر:

مان دوست ساحر راهو کي گُذريل چئن سالن کان سڃاڻان جڏهن هُن جو پهريون شاعريءَ جو مجموعو ”خواب ڪتوري چنڊ“ منهنجي نظرن مان گذريو هو ان کي پڙهڻ سان ائين ڀانيو هوم تہ ساحر منهنجي دل جي زبان کي لفظي روپ ڏنو آهي.

دوست ساحر کي مان پنهنجن سٺن دوستن واري فهرست ۾ ڳڻيندو آهيان ”سانوري شام“ لاءِ ساحر حڪم ڏنو تہ ڪجهہ لکي ڏي ان حڪم جي تڪميل ڪندي پاڻ کي سرخرو پيو ڀانيان. ”سانوري شام“ جي غزلن کي پڙهندي منهنجي ذهن ۾ اهو خيال ضرور اڀريو هو تہ اهي ڪنهن لفظن واري ڪنير جي آويءَ مان پچي نڪتا آهن. ساحر جيترو سٺو انسان آهي اوتري ئي سنڌس شاعري سٺي آهي. ساحر جي شاعريءَ کي پڙهڻ کان پوءِ مان اهو وڌي واڪي چئي ٿو سگهان تہ غزل جي صنف وارا مرجهايل گل ٽري ٽا پون تہ ساحر انهن گلن ۾ نروار نظر ٿو اچي.

مان ڏٽي در دعاگو آهيان تہ ساحر راهو اڃان بہ سٺي شاعري ڪري، اسان کي پڙهڻ لاءِ پڙهائيندو رهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

خوشبوءِ جي پناهگاهه !

ساحر راهو سنڌي غزل ۾ هڪ ٽرينڊ ميڪر (Trend Maker) آهي، اسان ويهين صديءَ جي آخري ڏهاڪي واري سنڌي غزل تي ساحر جو چٽو اثر ڏسي سگهنداسين. ساحر سنڌي غزل کي وڏي بحر ۾ متعارف (Introduce) ڪرايو، ۽ ان ۾ وڏي ڳالهه اها ته هُو ڊگهي رديف تي به ڪنسنٽريٽ نٿو ڪري. ساحر جي ٻولي، گيت جي مٺي لهجي ۾ غزل جو تخيل پري هڪ حسين معجزو بڻجي ٿي وڃي. سندس تخيل کي ڏسي ائين لڳندو آ ته ساحر لاڏيانوي هڪ ڀيو جنم وٺي هن عهد جي حسينن تي لکڻ آيو آ.

ساحر راهوءَ جي شاعريءَ ۾ به سندس مطالعي ۽ سندس مشاهدي جي ڀرپُور عڪاسي ٿيل آ. سنڌ جي شاعرن ۾ بين الاقوامي اديبن کي Quot ڪرڻ وارو عنصر، شيخ اياز کان شروع ٿيو ۽ دنيا جي ادب جي ڄاڻ رکندڙ سنڌي اديبن الاهي سارا مثال ڏئي پنهنجي خيال کي واضع ڪيو. ’گدا خاصخيليءَ‘ هڪ ننڍڙي ڳوٺ ۾ رهندڙ سنڌي شاعر جون هي سٽون ته ڏسو !

مدر ٽريسا جي قدمن کان ڊيانا جي اکين تائين،
ڏوراپا ايشيا، يورپ کي ٽر ڏيئي ڇڏيا آهن.
(گدا)

ساحر راهو به ننڍڙي ڳوٺ ۾ رهندڙ هڪ ڏاڍو ڄاڻ وارو ۽ بهترين شاعر آ ! سندس شاعريءَ ۾ خيام، ميران بائي، شيام سرمد سنڌ جي لوڪ ڪلاڪارن ڀڳت ڪنور رام، شاهه لطيف ۽ قلندر کان سواءِ مينديءَ عيدن، ڏڻ ۽ ڏيارين تائين محاورا پڻ شاعريءَ ۾ ڪم آندا آهن، جيئن سندس شعر آ ته !

ايپيچند جي اکين ۾ ٿيون عبادت جون حدون پُوريون،
ڪليسا گهر پرينءَ جو ۽ پرينءَ جو پار ڪعبو آ.

يا هي سندس شاندار گهڙيل شعر ته !

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اکين ۾ جنهن جي ها نور تجلا، چپن تي جنهن جي پري صراحي،
اسـان جي مـحـفـل ۾ رات آيـو خيـام هـو پـر اسـان نـہ چاتـو.
(ساحر)

ساحر جي ڏؤر جي شاعرن ۾ حسن درس، ايوب کوسو، اظهر ٻانيڻ، سعيد ميمڻ ۽ وسيم سومري جهڙا پلوڙ شاعر آهن تہ ، ساحر پڻ اِنهن جي ڪئليبر جو شاعر آ. ساحر جي ڏؤر سنڌ جو پس منظر ڏسبو تہ هو فراق گورلپوريءَ جيان هڪ سنسنيخيز ڏؤر جو رومينٽڪ (Romantic) شاعر آهي، پر فراق کي سندس ڏؤر ۽ قوم ايتري عزت نہ ڏني آهي جيتري ساحر راهوءَ کي سنڌي قوم پذيرائي ڏني آهي ۽ اجان ڏيندي.

ساحر جي شاعري هن سڙندڙ ڏؤر ۾، تائرن جي ڪاري دونهين ۾ ڪنهن ٻُڪ ۾ جهليل رابيلن جي مٺڙ خوشبوءِ جهڙي حسين پناهگاه لڳندي آهي سڙيل ۽ ٿڪل، سوچ ۽ سچ جا سپاهي، پنهنجي دونهاتيل اکين کي اهڙي ئي پناهگاه ۾ آرام ڏئي سگهن ٿا.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

علينواز ڏاهري

محبوب جي بت-پرستي ڪفر ناهي !

دل جو اُجڙيل شهر ٻيهر آباد ٿيڻ جا خواب ڏسڻ جيڪڏهن گناهه آهي ته پوءِ ڪابه نيڪي، ڪابه چڱائي، ڪابه پوڄا، ڪابه عبادت توڙي ڪوبه عمل ڪجهه به ثواب نه هوندو. اکين جا ڏيئا رڳو منهن جي مسجد ۾ ئي نه ٻرندا آهن پر من جي مندر جا ڀتين. جارا به سندن مستقل جلڻ جي جاءِ هوندي آهي. ڪاغذ جا گل فطري حسن، رنگ، نفاست ۽ خوشبوءِ کان خالي هوندا آهن. نمن جي ٻُورَ جي نفاست، اڪ، ڦلڙين جي خوبصورتي، پرهه ويل ڪوئل جي مترنم ڪوڪو جا آلاپ توڙي ڪنهن پر-بهار شخصيت جي سيرت جي خوشبوءِ من جي حواسن سان ڏسي، ٻڌي سنگهي ۽ محسوس ڪري سگهبي آهي. سر جو گدلو سينور ئي ڪنول گل کي پنهنجي مست لهرن تي لوڏي، نپائي، لهرائيندو آهي. اڪ ڦلڙين جي خوبصورتي جو راز اڪ جو ڪڙو ۽ ڪسارو کير هوندو آهي. نمن جي ڪچڙن گونچن ۽ نازڪ ٻور جو راز پڻ نم جو ڪڙو ۽ ڪسارو پاٽيث هوندو آهي. سونهن ۽ درد جو رشتو اٽوٽ آهي، ازل کان آهي ۽ هميشه رهڻو آهي.

منهنجو دوست ساحر راهو پڻ ڪنول، گلن، نمن، ٻور ۽ اڪ ڦلڙين جهڙا خوبصورت غزل لکندو آهي. هر تخليق جي پسمنظر ۾ درد هوندو آهي. جيترو درد شديد اوترو ذات جي ڏياتين جون لاٽون منور.

ساحر کي خبر آهي ته عشق جي راهن تي ٽڙيل پکڙيل سيلهه ڪنارن، شيشن ٽڪرن ۽ ٻاٻرن ٽانڊن تي هلندي نه رڳو پير ڦٽجي پوندا آهن پر پوري وجود سان گڏوگڏ روح به رتورت ٿي ويندو آهي. پوءِ به شڪايت ڪرڻي، ناهي. ڇوته عشق جو سور خود سرور هوندو آهي. منهنجا دوست ساحرا تون پلي مجاز جي مچ تي جلي ڪندن ٿيڻ جو اعتراف اسان اڳيان نه ڪر. پلي تون ڪوڙ جي ڪاغذ ڪشتي تي سوار ٿي سڳڪس سان ڪوڙ سڻ ته "منهنجو محبوب صرف ۽ صرف تصوراتي محبوب آهي، مون پاڻ ڪنهن به چند چهري جهڙي کي محبوب بنائي شاعري نه ڪئي آهي." جيڪڏهن دوست اهو سڀ سچ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

آهي تہ پوءِ مرڪن، ٿهڪن، لڙڪن، ڇهڪن، رسڻ، رلڻ، پرچڻ، پرچائڻ، روئڻ، ڪلڻ وغيره سميت سوين عشق جون ڪيفيتون تو ڪيئن محسوس ڪيون؟ مجاز جي ڪاربهر جا سپئي ڏنگ، رنگ ۽ ڏات. مرلي جي ردم تي ڪيل ناچ جا سپئي انگ پڏائين ٿا تہ تصور جي وڇوڙي ۾ ايڏو ڪرب تي ئي نٿو سگهي. اوسيئڙي جي پلن ۾ گرم لڙڪ نيڻن جي ڏيئن جو تيل بنجي ويندا آهن. ۽ چند لمحن جي تصور ۾ ايڏي شڪتي ڪٿي آهي جو جسم جو رت پاڻي سڄي پنبڻين جا بند ڀڃي.

پرين چئو! ڇا هاڻي ملڻ ڪونہ ايندين!؟

۽ سچ پچ منا مون، اڱڻ ڪونہ ايندين !!؟؟ ڇا اهو اعتراف ناهي تہ محبوب تصوراتي ۽ اڻ-ڏٺل هوندو ئي ناهي. اٽڏني پرين لاءِ سندس شهر جي دڳن جي ڌوڙ جي مثال ڪونہ ٿبو آهي. عشق جو جنون ڪڏهن ڪڏهن خودڪشيءَ ڏانهن بہ گهلي ويندو آهي.

اي پرين ڪنهن جاءِ تي شل بيوسين جو انت ٿئي،
زندگي جو انت ٿئي يا خواهشين جو انت ٿئي.

اي دوست! تصوراتي پرين لاءِ ڪير ٿو حسين زندگيءَ جو دان ڏئي.

بحرحال سانوري شام جو تخليقڪار سجوئي "درد" آهي ۽ درد، پيڙا، غم، اوسيئڙا ۽ الجهنون هر هڪ جي حصي ۾ ڪونہ ٿا اچن. جيڪڏهن اها مهر هر ماڻهوءَ مٿان ٿئي ها تہ هر ماڻهو شاعر ٿئي ها بلڪ ساحر ٿئي ها. ساحر ٽيڻ لاءِ ڪنهن جي ياد جي محراب ۾ سجدا ڪرڻا آهن. ڪنهن ڪنواري بدن جي پگهر جي خوشبوءِ، ڪنهن جي ساهن جي سرهاڻ ۽ گرم پاڪر ۾ گم ٿي محبوب جو بتُ پرست ٿي ڪفر ڪمائڻو آهي. تڏهن ئي ساحر ٿي سگهبو. اياز گل ڪان پوءِ جي ٿهي ۾ منفرد مقام حاصل ڪري سرخرو ٿيڻو پوندو.

دعا آهي تہ ڏات جي ديوي ساحر مٿان سدائين مهربان رهي ڪيس هر سال هڪڙو غزلن جو نئون مجموعو گفٽ ڪندي رهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ساحر راهو

”اولڙو“

چيڪي متي، ڪُتي چاٽي، ڳوهي چڪ تي چاڙهي چٽ ڪيدي، آويءَ ۾ پچائي ته گهاگهر ڪي ڪنيرُ ئي ڪٽي پر گهاگهر جي قيمت ۽ قسمت تڏهن سنوربي آهي جڏهن ڪا نو ورني وينگس ڇهبڪ جهڙي چيلهه تي گهاگهر کي رنگ رنگ چوڙين پاتل ٻانهن جي وکڙ ۾ آٽي سرمائي شام ويل پير ۾ پائل چمڪائيندي سڳين جي چوٽي کي لهرائيندي سکين سنگ پاڻي ڀرڻ ويندي آهي. ته محبوب جي دل سان گڏ ڪائنات به گنگنائڻ لڳندي آهي شاعر منظرن کي، دردن کي، مرکن کي، لڙڪن کي پاڻ سان ٿيندڙ حادثن يا ٻين سان ٿيندڙ وارتائن کي اندر ۾ ولوڙي لفظن جو روپ ڏئي ڪاغذ تي وکيريندو ته آهي مگر ڪنهن غزل گيت نظم وائي جي قيمت ۽ لاڀ تڏهن وصول ٿيندو آهي جڏهن ڪو خوبصورت مڌر آواز، ڪا سريلي رسيلي ڌن سان گڏ، عشق جي حدن تائين شاعري موسيقي ۽ سُرن کي ٻڌڻ سمجهڻ وارا پارکو ملي وڃن. ڪنهن زماني ۾ راڳي لفظن جون ڪٽ مالهائون سيني ۾ پوئي نگر نگر وستي وستي، واهڻ، واهڻ، وٽجارن جيان ڀٽڪندا هئا ۽ پنهنجي اندر جي اوڳر ڪيدي ٻڌندڙن جو من پرپائيندا هئا. ۽ سريلا ٻڌندڙ راڳيءَ جو ناءُ ٻڌي پري پري کان ڪهي ايندا هئا اچين اکين کي محبوب جي يادن جا منظر روح کي سرور ڏئي پنهنجي جهول ۾ آندل دان راڳيءَ جي جهول ۾ نائي خوش ۽ سرور تي هليا ويندا هئا. پر هاڻ ڳالهه ڪجهه ٻئي طرح جي ٿي پئي آهي اڳ ٻڌندڙ سريلا سُر ۽ سروپ جي جاڻ رکندڙ هئا هاڻ اها ڳالهه ان سطح جي نه رهي آ. شاعر پنهنجو حسين عشق ۽ راڳي پنهنجو حسين فن نه ڇڏيو آهي. پر روڳن ۽ راڳين جا معيار بدلجي ويا آهن، اڳ ۾ روئندڙ اک سان دل دماغ ۽ جهربل روح به گڏ هوندو هو پر هاڻ لڙڪ اکن کان ڳلن تائين ايندي اوپرا محسوس ٿين ٿا سڏڪا ڇپن کان نڪرندي دل کي تنها ڇڏي ٿا اچن مقصد ماٺهو پنهنجي وجود کان به اوپرو ٿيڻ لڳو آهي. کلڻ به اداڪاري روئڻ به اداڪاري ٿي پيو آهي. فقط زخمي روح آهي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

سراب پنيان ڊوڙندو تو وتي جڏهن ڪانُ ڪاغذ ۽ پلاسٽڪ جا گل بازار ۾ وڪامڻ لڳا آهن ته نفيس نازڪ گلن جا خريدار ڳولڻ سان به نٿا ملن. اها الڳ ڳالهه آهي ته گُلاب گهوٽ جي ڳچيءَ جي هار ۾ اڪثر مزارن لاءِ خريد ڪيا ويندا آهن. هاءِ ڙي! گلاب جي قسمت فقط مزارن لاءِ ئي سندن وجود ۾ جنم رهيو آهي.

خوبصورت ٻول ڪتابن لاءِ ۽ ڪنهن مضمون ۾ مثالن لاءِ خوبصورت آواز هاڻي فقط نوحا پڙهڻ لاءِ ئي بچيا آهن.

مون ڪي پنهنجي مزدوري جو لاڀ نه گهرجي چوته هي اکرن جو هارپو مون ڪنهن جي فرمائش تي نه ڪيو آهي هي منهنجو جنون آهي پاڳل پڻ آهي ۽ آئون گهٽ ۾ گهٽ پنهنجو عشق ڪوڙي ۽ ڪوڪلي واهه، واهه تي قربان ڪرڻ لاءِ تيار ناهيان اگر منهنجي هن جنوني جذبي، درد جي احساس سان ڪنهنجو درد پيٽ ڪائي ٿو ته ۽ منهنجي لفظن جي آرسيءَ ۾ ڪنهن ڪي پنهنجو ڪرب محسوس ٿئي ۽ منهنجا تنهائي ۾ ڳاڙيل لڙڪ سندس اکين جي آلاڻ تي پياهن ته اهو پوڳيندڙ فرد مون ڪان الڳ نه آهي مان ڪيس ڪان جدا نه آهيان.

انسان ڪڏهن ڪڏهن درد جا انگاس فتح ڪري ويندو آهي ۽ ڪڏهن ڪنهن ذري جيتري چوٽ تي اکيون آگر دل ڦارون ڦارون تي ويندي اٿس. اهوئي درد ڪڏهن ڪڏهن وڏا پهاڙ به سر ڪري وٺندو آهي ۽ ڪڏهن ڪنهن معصوم جي مرڪ اڳيان شڪست ڪائي ويندو آهي. منهنجون اکيون رج جي منظرن جي سفر ۾ ٿڪجي موٽنديون آهن ته مان ٻانهون کولي چپن تي مرڪ سجائي سندس آجيان ڪندو آهيان چوته هارايل رانديگر لاءِ تمام گهٽ تماشائي آجيان جا بينر ايا ڪندا آهن. آئون ڪڏهن به ميدان ۾ ڪيڏيو ئي ناهيان انڪري منهنجون شڪستون قوم جو شڪستون ناهن، نه ئي سوپون پوري سماج جون سوپون آهن ان ڪري منهنجي هارڻ تي ڪنهن ڪي افسوس جا هٿ نه مهٽڻ گهرجن، هونءَ به اسين دائري جا قيدي آهيون، پنهنجا پنهنجا حلقا ۽ دائرا آهن. ياريون دوستيون به الڳ الڳ آهن محبتون محبتن جا معيار شڪستون ۽ شڪستن جا معيار، سوپون، سوپن جا معيار، به الڳا الڳ آهن اسان شهرن، ڳوٺن، ضلعن ڊويزنن جي وچان الڳ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

الڳ معيار جا ليڪا چڪي ڇڏيا آهن ڪنهن جي غير واجبي ڪم ڪي اُبو آسمان بنائي ڇڏڻو آهي، ڪنهنجي چڱي ڪم ڪي به مٽي ۾ لوڙڻو آهي. ڪنهن لاءِ دل ۽ آفيس جا دروازا کليا رکڻا آهن ۽ ڪنهن جي سڏ ڪي نه ورنائڻو آهي، اسان جا معيار اسان جي انا تي مصلوب آهن. اُهائي انا ماڻهوءَ کان پنهجائپ جو رويو لحجي کان نرمي اکين کان تڏاڻ چپن کان مُرڪ دل مان پيار ۽ خلوص کسي ماڻهوءَ کي ڪلاش ۽ روحاني طرح پيئنگيو بنائي ڇڏيندي آهي اسان مان اڪثريت اُنهن جي آهي جيڪي بظاهر ڏاڍا پُر سڪون خوش پوش با اخلاق باڪردار باوقار ته نظر اچون پر اندران پُربل جُهربل سُڃاڻ ۽ فقير آهيون اسان جي اکين جا ڪشڪول ڪنهن نه ڪنهن جي اڳيان پکڙيل آهن اکين جي ننڊ لاءِ چپن جي مُرڪ لاءِ دل جي چين لاءِ پيار جي هڪڙي ٻول لئي مُرڪ جي ميناس لئي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

زبان کي سگھہ ٻولڻ جي، اکين کي نور بخشيو تو،
خدا يا ذات جي دولت، ذهن شعور بخشيو تو.

پرينءَ سان پيار جا لمحا، خدايا هُئي عطا تنهنجي،
وڇوڙن جو وَري مون کي، سوايو سور بخشيو تو.

صليبن تي چڙهيا ڪيئي، گهٽا گهاٽي مان گذريا ها،
مسيحائي ملي ڪنهن کي، ته ڪنهن کي طور بخشيو تو.

ڪڪر کي بوند برسڻ جو سليقو تو ڏنو خالق !
ڪنوڻ کي تيز تجلن جو اهو دستور بخشيو تو.

ستارن کي مڙهيو توئي، آ، نيري اڀ مالها ۾،
هوائن کي ته ڇڙ واڳي، سمنڊ کي پور بخشيو تو.

پکين کي تو اڏارن جا سيئي رستا ٻڌايا ها،
وڻن کي گل ۽ ميون ساڻ سُهڻو ٻور بخشيو تو،

سموري شهر تي تو آ، وڏي آرام جي چادر،
لڇڻ جو دل ۾ ساحر کي، مگر ناسور بخشيو تو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

محل ڪوئي خزانو يا نہ ڪا دربار چاهن ٿيون،
اکيون روضي مقدس جو فقط ديدارُ چاهن ٿيون.

نئون جوين لٽائڻ لئي آهن بيچين گل - موتيا،
فدا ڪليون محمد تان ٿيڻ سووار چاهن ٿيون.

ڪري ٿو روشنيءَ سورج مديني پاڪ تي مرڪي،
ڪتيون سجدا ڪرڻ توکي، سوين سردار چاهن ٿيون.

ڪٿوري خاڪ جي آتي، سنڌءِ درڪي چمڻ جي لئي،
هوائون پاڪ ڪوچي تي ڇٽڻ مهڪار چاهن ٿيون.

نديـن جي موج ۾ يثرب ڏسڻ جي آرزو تڙپي،
ڦڙيون برسات جون ان تي وسڻ سرڪار چاهن ٿيون.

وڏيون نفرت وٿيون اهڙيون، رڳو آ ڏنڊ چوڌاري،
وڃايل واٽ تي واپس، دليون بس پيار چاهن ٿيون.

رڳوئي خوف جا لمحا پيا آهن تڪي ساحر!
رنل اکيون فقط آقا سنڌءِ ئي پار چاهن ٿيون.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

نديءَ ۾ لهر، لهرن ۾، ستارن رقص جاري آ،
ڪنارو آ، هي سنڌوءَ جو يا گنگا تي ڏياري آ.

اڪيلو هان مان ٻيڙيءَ ۾، اندر يادن جي رم جهم آ،
نديءَ جي پارَ ڪان ڪويل مِني ڪوڪو تنواري آ.

آ جهيڻي روشني مُنهنجي، خيالن جي هُجومن تي،
هي ڪنهن جي يادگيرين جي، اکين ۾ برف باري آ.

جڏهن تون ساڻ، موهن جا، سمورا ڏيک مهڪن ٿا،
چمي تنهنجي نگاهن کي هوايي جڻ خماري آ.

وٽن جي ميڙ ۾ پريان، وَٽي تو ڳوٺ ڀلهڙيجي،
۽ اسٽوپا جي سائي ۾، گهڙي ڪيڏي نه پياري آ.

نگاهون ڪنهن جي ڳولا ۾، ٽيون ڪتبن ۾ آهن گم،
۽ مڪليءَ جي پهاڙن تي، هي رونق ڪنهن سنواري آ.

هي صرمائي صُبح ساحر، اجان سورج بہ ننڊ ۾ آ،
گلابن ڪيت جهومن ٿا، مياٽي سُونهن ساري آ.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

لهر موٽي وئي، پير منهنجا ڇُهي، شام مرڪي ڏنو،
نانءُ تنهنجو وٺي جو چپن تي رکيم، جام مرڪي ڏنو.

منهنجي تخليق جي، روپ ڏاري نئون، مان به خوش ٿو ٿيان،
توکي جوڙي پرين، غور جڏهين ڪيو رامَ مرڪي ڏنو.

سونهن سپني جي پوشاڪ پائي هُئي رات مهمان ٿي،
منهنجي ورهين پڇاڻان، سڄيءَ دل سندي لام مرڪي ڏنو.

پيار تنهنجي ۾ اهڙو نشو هو رتل، هوش ڪنهنجو نه هو،
شيخ لاحول پڙهيو، جام حيرت ۾ ها، خيام مرڪي ڏنو.

پير تو - ها رکيا، پرت، ٿُو هر ڪنڊا ۽ ڏکيا پيچرا،
ريشمي ٿي پيا سپ پٿر راهه جا، گام مرڪي ڏنو.

شام ڪينجهر هندورو بڻي آ پرين ۽ ڪنول ٿا ٽڙن،
سنگ پنهنجو به جڻ نيند نوريءَ سندي، ڄام مرڪي ڏنو.

ها، وڇوڙن جا لمحا، جُهريل جيءَ هو، پر جڏهين ريت تي،
بي خوديءَ ۾ هيو تنهنجو ساحر لکي، نام مرڪي ڏنو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

پيارُ لتاڙي، خواب لٽي ۽ جذبن جا جو جهول ٿُڏي،
پاپ ڪري ٿو، جيڪو ڪنهنجي نيٽن جا ڪشڪول ٿُڏي.

پايل جي جهنڪار پڪاريئي، ڪوئل جي ڪو ڪار سڏيئي،
پوءِ به هليو وئين، پوڙن وانگر، پاپيهن جا ٻول ٿُڏي.

تنهنجي ڇانوَن ۾ پل ويهي، تڪ سفر جا لاهن ها،
شهرِ ستم جيئن تو به ڀلا چو، درتان ڇڏيارول ٿُڏي.

ٻُڪَ اجهائڻ خاطر تويي واهڻ ۽ وٽڪار ڇڏيا،
ڪيُر وِساري ٻانهن وهاٽا، ڪيئن ڪو قربن قول ٿُڏي،

سونهن سنوارڻ خاطر ايڏو آئيني سان چاهہُ نہ رکُ،
وقت متيءَ ۾ لوئي ڇڏيا، جو پن ڪئي انمول ٿُڏي،

ڪوبہ قلعو ۽ زندان منهنجي راه نہ روڪي سگهيو آ،
پيارَ پُڪاريو ٻوڙي آيس، رسمن جا سڀ خول ٿُڏي.

تون بہ ڪوي هُئين سچ لکڻ تي زندانن جي ٻڪ ٻٽيون،
ويل اچڻ تي مان بہ ڇڏيندس، اعزازن جا تول ٿُڏي.

سپنا سڀ سميٽي ساحر، ڏور ٿيان ٿو تون ڪان مان،
تون بہ ڪڏهن پر پڇتائيندين، مون کي منهنجا ٻول ٿُڏي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

چڪوري چنڊ ڏي ڪاهي، ٽڪي هيءَ چور ٿي ويندي،
سرابن جي پنيان ڊوڙي، سراپا سور ٿي ويندي.

اڪيلائين کان گهبرائي، پڳس مان جنهن پناهن ۾،
نه ٿي ڄاتم پرين سا شاعري ناسورُ ٿي ويندي.

وُنا بادل گجيون گوڙيون، ڪنوڻ تجلا ڪيا جڏهين،
اجاري دل تڏهن منهنجي، سنڌوءَ جو پور ٿي ويندي.

ڇڻيا پلڙا پنن تي ۽، انبن شاخون ڏنيون جڏهين،
اوهان جي راهه ۾ دلڙي، ڪنڊين جو پور ٿي ويندي.

مسافر چنڊ گهڙين جي نه ٿي ڄاتو ڪڏهن هِن ٿي،
غزالي چال جهڙي چوڪري، مجبور ٿي ويندي.

رتل منهنجي رڳن ۾ جا، نه سمجهيو مون اها وينگس،
خوشين جا خواب وکرائي، اچانڪ ڏور ٿي ويندي.

جڏهن مان پاڻ کي ڳولي ويس پڪ سان نه پوءِ ساحر !
اندر جي هر ڳلي ڏوپي نِسورو نور ٿي ويندي.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

پيار تنهنجي ۾ مليون رسوائيون شهرت بڻيون،
نِنديڻ جون سڀ پرين، نادانيون شهرت بڻيون.

چنڊ تنهنجي پارَ ڏي، پهچي نه سگهيس مان مگر،
ڪوششون ۽ هر قدم ناڪاميون شهرت بڻيون.

آهه دل جي لحد ۾ گم ٿي وئي ليڪن جڏهن،
لڙڪ نيڻن مان ڏنيون انگڙائيون شهرت بڻيون.

موهه تنهنجي سادگيءَ ۾ هو غذب جهڙو پرين!
جوت تنهنجي جون حسين رعنائيون شهرت بڻيون.

ڪاغذن تي ڪهڪشائن جيان هيون تن ۾ منجهان،
پيارَ مان تو ڳائيون جي، وائيون شهرت بڻيون.

هاڪ تنهنجي حسن جي هر جاءِ تي وئي آ، هُلي،
تو گهڙيون جي مُرڪَ سان مهڪائيون شهرت بڻيون.

هر نئين ايذاءَ تي مرڪي ڏنو آ تو ڪوي،
تنهنجون ساحر سادگيون، دانائيون شهرت بڻيون.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

شيش محل جا خواب لهي ۽ خيالن جا شهڪارَ اڏي،
تيز تپش ۾ پاڳل ڪوئي ميڻ سدا مينارَ اڏي.

ويرَ اجها تي واپس موتي تيز هوائون ساڻ ڪٽي،
سمنڊ ڪناري پڇتائيندين واريءَ جا گهر يارَ اڏي.

چنڊ اسان جي شهر مٿان هر جوت وڄائي ويهندو آ،
ڏُنڌَ اسان ۽ چنڊ وچان آ، دوست ڇڏي ديوار اڏي.

پوه ڏنو آ، سورج تنهنجي آگ نري آ برف ٻٽي،
ڪوه مٿان هن مند ڇڏي آ، برفن جي دستار اڏي.

نيڻ اوهان جا پيارَ نئين جي، ڳولا ۾ هاڏور ويا،
مون بہ ڇڏيا ها گمنامين جا، ڏور گهٽو مينارَ اڏي.

روح اسان جي چين نہ پاتو، ويراڳي تي گيان نہ مليون،
تو تہ ڳلن جو ديسُ وسايو، مرڪن جا دربار اڏي.

ننڊ نہ ساحر نيڻن ڪي ۽، تياس مٿان آ سوچ تنگيل،
تو بن جياپو جنجل ٻٽيو، آءُ اڃي ۽ گهار اڏي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڏينهن رولاڪيون ڪندي ۽ رات سپنن تي ڪُٽي،
زندگي پنهنجي پرين آ، رول رستن تي ڪُٽي.

پنڌ ۽ پرواز سان مون ڏيهه ڏوريا ها گهڻا،
سونهن جي هر ڪا ڳلي آ، تنهنجي جوين تي ڪُٽي.

ذهن ۾ هو تازگين جو هڪ نرم احساس ۽،
هر نظر جيڪا ڪنئي مون، يار نيڻن تي ڪُٽي.

ڪنهن جي يادن جا ڪنول اونداهه ۾ تي چنڊ پيا،
وک جيڪا مون ڪنئي پُرنور جلون تي ڪُٽي.

پيار پوڄا ۽ عبادت، عشق آ هر روپ ۾،
عين منهنجي هر عبادت، نيهن نڪتن تي ڪُٽي.

مون خدا جي ذات تي، حيرت منجهان سوچيو جڏهن،
سوچ جي سا، انتهائي، آ سونهن سجدن تي ڪُٽي.

ڪيئن ساحر کي ڪجي بدنام ساري شهر ۾،
سوچ منهنجي يار جي آ، خاص لفظن تي ڪُٽي.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

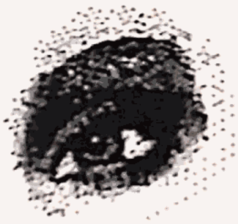

چنڊ کي چاهي ڳهيلي، تهمتن جي ور چڙهي،
سادگي دل جي ڏسو، آ شهرتن جي ور چڙهي.

ايتري ٿي سنگ بازي، شهر تنهنجي ۾ پرين،
هر نظر منظر ڏسي ۽ حيرتن جي ورچڙهي.

پيار کي پاڻ هلي دل ڳوٺ کان شهرن طرف،
سازشن جو کاڄ ٿي وئي، ذلتن جي ورچڙهي.

ٿي هوا مهڪار آندي امن جي جنهن پار کان،
سنڌ منڙي ماءُ جهڙي، وحشتن جي ورچڙهي.

گيت تنهنجا سڀ ڪوي، گهٽجي ويا ٻوساٽ ۾،
ڪوڪ ڪويل جي مٺي پڻ، نفرتن جي ورچڙهي.

سونهن ۽ سرهاڻ جا سڀ ڏيک ويا ڪومائجي،
خواب جهڙي هر گهٽي آ، دهشتن جي ورچڙهي.

خواهشن جا سڀ ڪبوتر دل منجهان اڏري ويا،
آرزو هر ڪا پرين چڻ، بيوسين جي ور چڙهي.

دشمنن جي وچ منجهان آ، سرخرو ساحر بڻي،
شاعري آ سا ٻه منهنجي دوستن جي ورچڙهي.

⊚

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

رنگ مفحل چڙي، رات ساحر چريو، دور نڪري ويو،
پيار ڳولڻ ويو هو چون ٿا مگر، خود ڪان وڇڙي ويو.

هي شهر هو پرين، شهر هن جو ڌرم محبتون هو ڪڏهن،
پاپ جڏهين ٻٽيو پيار رستا رنا، شهر اجڙي ويو.

راه هن سان هئي چانوَ گهاٽي ڪڏهن، ياد آهي اجان،
سونهن قاتل ٻٽيا، ڳوٺ جا دادلا، حسن وڪري ويو.

ڏوڙ ۾ مون تلاشيندي موتي جڏهن آئيني ۾ ڏٺو،
وقت چاندي چٽي منهنجي وارن مٿان تيز گذري ويو.

شام جي ڏنڊ ۾ هوريان هوريان هيو سات پاچن چڙيو،
سج پيالاڻ ۾، ٻوڙي پورا ڪڪر، لَڪَ اُڪري ويو.

رات جي وچ ۾، شهر ۾ جي ٿيا حادثا سربسر،
چنڊ ڏسندو رهيو ۽ صبح ڪان اڳي سارو وگهري ويو.

مون کي حيرت تڏهن ٿي هُئي پاڻ، تي مون ڪان ساحرِ جڏهن،
نانءُ پنهنجو ۽ پنهنجي ئي گهر جو پتو رات وسري ويو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

چپن جو ڦڙڪڻ آ پاپ تي ويو، نگاهه مرڪي گناهه تي وئي،
اوهان جو مرڪي ڏٺو اسان ڏي، اجالا جيون جي راهه تي وئي.

رڳو رُڃن ۾ رلي اسان جي، حيات ڪڏهين نه چين پاتو،
سراب پويان ڊڪي ڊڪي ۽ ڳُهٽي ڳُهٽي آ نباهه تي وئي.

چڪور وانگي نه چنڊ پويان، نه مني تلاشي مون رند بنجي،
نه ڇانُ ڪهڙي خيال پويان، شعورِ هستي تباهه تي وئي،

هي منصفن جون نوازشون ۽ زاهدن جون هيءَ ڪار سازيون،
قدم قدم تي هي بندشن ۾، مريضا هر ساڃاهه تي وئي.

اسان نه خود سان ٻه درد دل جو، ونديو نه ڪڏهين هيو ٻرين ۾،
ڳڙي هو لڙڪن هي راز ڪُوليو، نگاهه تن جي گواهه تي وئي.

نه مسجدن ۾ نه مندرن ۾، ٽڪاڻو مون کي ڪٿي نه مليو،
تڏي رهي آ هميشه هستي، اڃانُ هرڪا نگاهه تي وئي.

ستمگرن جي ستمدرازي حدون اور انگهي وئي آ ساحر!
لڄي نه ڪوني پڇي نه ڪوني، آ گونگي هرڪا سپاهه تي وئي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com
Scanned with CamScanner

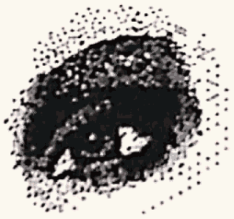

بدن بدن تـو گـلاب پـاسي، نـظر نـظر تـي شـراب وئـي آ،
بنا پرينءَ جي حسين موسم، گھڙي گھڙي تي عذاب وئي آ.

سڏي رهي آ صراحي مهڪي، ۽ نيند مرڪي ڏين نگاهون،
گناهه پيـاسا نـہ آپيـنـڻ ۾، تي سُرڪي سُرڪي ثواب وئي آ.

جنم جنم جي اُڃين اکين ۾، اُميد جا ڳي وَري جيـئـڻ جي،
ڦُڙي ڦُڙي تي خيال مرڪيا، تي رات رمجهم خواب وئي آ.

نـہ ڄاڻ ڪهڙي سفر هليا سين، وجود ڪان بي خبر رهيا سين،
جوان جذبن شـڪـسـت ڪاڏي، تي واٽ سـاري سـراب وئي آ.

نکور موسم جا خواب پوکيا، اسان ها نيڻن جي برپٽن ۾،
مگر جو موسم ٽڙي نہ هرڪا، ڪلي ڪلي تي حجاب وئي آ.

نگر نگر ۾ رُلي اوهان کي، تلاشيو بادل جيان مون پٽڪي،
مليو نہ ڪنهن کان پتو اوهان جو، اُميد پي ڏئي جواب وئي آ.

نـہ منـڪدي ۾ سُـڪون مليو، نـہ مسجدن ۾ ڪو چين پاتو،
فضول ويا سڀ اکين جا سجدا، تي پوڄا دل جي حُباب وئي آ،

سـوال لڙڪن ڪيـا تـہ سـاحر، جواب ڦڙڪڻ لڳا چپن تي،
اکين جا تجلا، ڏکن جي موسم، ڳلن تان روڙي گلاب وئي آ.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

غم وِ چوڙن جون هي گهڙيون، بي وسيون ۽ پوڳنائون،
مون مَتان گذرن پيون هي، قيامتون ۽ پوڳنائون.

سادگي دل جي هُئي جو چنڊ کي پائڻ گهرئين ٿي،
پاند ۾ ميڙي وري پر، تهمتون ۽ پوڳنائون.

او پکي پرڏيهه وارا مون جيان توکي به ملنديون،
شهر جي ماڻهن هٿان هت، هجرتون ۽ پوڳنائون.

پيار جي الزام ۾ بدنام ٿيا سين هڪ دفعو،
ورهه ٿيا پر سنگ آهن، شهرتون ۽ پوڳنائون.

تون اجاتي راه ڏي، وچڙي اڪيلو آن هليو،
هر قدم تي نوڪرون هن وحشتون ۽ پوڳنائون.

رقص ۾ هر ڪوئي منظر، مست هرڪائي نظر آ،
ڪير پر دل جون ڳڻي هت، حسرتون ۽ پوڳنائون.

سونهن پريا خواب نيڻن جي درن تي ڪين آيا،
پنهنجي پاڳن مر ته، ساحر!، خواهشون ۽ پوڳنائون.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

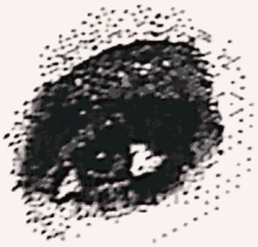

جذبن جوالا اوج تي هو ماحول سڄو مخمور هيو،
دل جو آ ڳر مهڪيو، چلڪيو رات پيالو نور هيو.

ڪجهه ادا ۽ ڪجهه حياتي اک ۾ ڦڙڪي، دل ۾ ڌڙڪي،
سادو حسن هو ڳوناٽو ته مومل جيان مشهور هيو.

نيهن نديءَ ۾ نڪري نڪري ڪنهن جاتي پيا ڳلَ ڪَنول،
ٻانهن جي ڇانئن ۾ ڪنهنجو، چٽيو ڪومل ٻور هيو.

مند هُئي يا ڪنهن شرابي جو هو مَڌَ ٻُڏل ڪو سپنو،
رات هُئي يا چڙهندڙ جوڀن اوتيو ڪوته سرور هيو.

ننڊ نه آئي، يادن پنهنجا پر پکيڙيا ساجهر تائين،
چانڊوڪين ۾ اُتلي پيو ڄڻ جنمن جو ناسور هيو.

تون ته شهر جي سياڻن وچ ۾ سادو هُئين او ڳوناٽا!،
شهر جي سياڻن ماڻهن وٽ ڪو دوکن جو دستور هيو.

يارن جي محفل ۾ مرڪيو، رقص ڪيائين گيت چئي،
اندر شيشي وانگي شاعر، ساحر چڪنا چور هيو.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

شام ميرانجهي سجڻ جي، سار جا منظر اُٿي ٿي،
سانوري پهرئين پرينءَ جي، پيار جا منظر اُٿي ٿي.

مان دريءَ مان دور تائين ٿو نظر جا دَرَ اُکيليان،
هيڪلي هوءَ ڪونج دل جي، تار جا منظر اُٿي ٿي،

بانسريءَ ۾ گيت آهي، انتظارن جو سمايل،
ڪوڪ ڪويل جي سريلي، يار جا منظر اُٿي ٿي.

ٿي هوا مهڪارَ آٿي، يار جي ڪوري بدن جي،
موج هرڪا پڻ پرينءَ جي پارَ جا منظر اُٿي ٿي.

ميڙ ۾ پنهنجين سڪين ڪان، منفرد هُئي ڪيتري،
هر نظر جوين رتيءَ تنهن نار جا منظر اُٿي ٿي.

چنڊ پوريءَ جوت سان چمڪي رهيو آهي مٿان،
ناچڻيءَ جي ڇير ڇڻ، دلدار جا منظر اُٿي ٿي.

خوبصورت پر پکيڙيل پرواز ۾ ساحر پکي،
۽ هوا مرڪي اکين جي، نار جا منظر اُٿي ٿي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

نہ ڄاڻ ڪھڙو گناھ ٿيو آ وجود ٽڪرن ۾ ورھايو ٽڙي آ،
نہ جام ۾ ٿو خيال مُرڪي نہ چنڊ تنھنجي سا چاندني آ.

اُڏار تنھنجي اڃان بہ اڳتي، اڙي پيارا وٺي بہ ايڏي،
آ سنڌ ساٿو ڏکي ڏکي ٿيو، اڃان بہ پنھنجي وڇاڻ وٺي آ.

نہ اوت ساقي گلاس ۾ مئي، اڃان نشو آ ڪنواري تنَ جو،
ھئي نہ ٿي سا حسين صورت نگاھ ۾ جا رَچي وئي آ.

ھي روح منھنجو اڃا ٿي منزل، سندي سفر ۾ رُلي ٿڪو آ،
نہ ڄاڻ منزل ڪٿي اسان جي، وجود ھستي ٽٽي رھي آ.

ھي منڪدي ۾ ھجوم ڇا جو، مَتو آ ساقي پوي خبر ڪا،
خيال ۾ ڪنھن وڏو آ رُخنو چڙھي ڇا ڪنھن تي وئي ڇُڪي آ.

اڃان نہ ترسو ڪوني نہ ايندو، دوار دل جا متان ورايو،
صراحين مان نشو نہ ٿيندو، حسين ڪنھنجي اڃان ڪمي آ.

ڪٿي حسن جا خمار ٽٽندا، ڪٿي جوانين جا جوش لھندا،
ڪٿي اکين تان غبار ھٽندا انڌيري ھرڪا گھٽي گھٽي آ.

وسن ڪکر ٽا گلاب ساحر، نچن ٽا بوندن جي ياکر ۾،
ڦُڙي ڦُڙي تي سڪون بخشي، نگاھ ۾ ڇا نہ دلڪشي آ.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

زندان جي جهروڪ تي، يا دار تي ڪُتي،
خوابن جي هر ڳهتي پرينءَ جي پار تي ڪُتي.

زلفن مان واس پائي، مدهوش تي نظر،
نيڻن جا دَرَ چمي، حسين رخسار تي ڪُتيَ.

مان ڳوٺ جو رهاڪو منهنجي نظر ڪچي،
آ، پو لڪي ۾ اتڪي، وڻڪار تي ڪُتي.

انمول مرڪ تنهنجي اي دوست نيٺ آ،
مايوس تي اکين جي وسڪار تي ڪُتي.

ڪنهن ڪي طُري ۽ تاج جي ناهي طلب مگر،
ڪنهن جي نظر هميشه دستار تي ڪُتي.

تلوار، تير ڪنهن پي مسئلي جو حل نه آ،
هر جنگ ٻن ڌرين جي سهڪار تي ڪُتي.

مان قيد جي پلن ڪي محسوس تو ڪيان،
تنهنجي ٽي سوچ مورڪ ديوار تي ڪُتي.

تڪرار مان ٻنهي ڪي ورٺو ته ڪجهه نه آ،
هر جيت تنهنجي ساحر آ هار تي ڪُتي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

پرڏيهه جي سفر ۾ تازي هوا ڪپي،
مهڪار موتين مٿان ڪائي گهٽا ڪپي.

مدهوش پل ڪري مگر، تهذيب ۾ رکي،
دردن منجهان بچڻ جي ڪائي دوا ڪپي.

مان شهر ۾ وڃان ٿو سيڙو وٺڻ امان !
زنده وري اچڻ لاءِ تنهنجي دُعا ڪپي.

تجلو پَسي حسن جو باقي نه ڪجهه پسان،
منهنجي اکين کي سونهن جي ڪا انتها کپي.

تهذيب ڪان ڪٿي تشخص ڪسي وڃي،
ناتا ڇني مٽي ڪان شهرت نه سا ڪپي.

نيڻن جي چانئٺ تي بينا اداس آهن،
خوابن کي گهر اچڻ جي هاٿي ته ها ڪپي.

جنهن ۾ سڪون پل جو پائي نه مان سگهان،
اهڙو نه محل مون کي ساحر صفا پکي.

⊙

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ذهن ڪنهن ڪوج ۾، نيڻ منظر پنيان، هٿ ۾ ساگر هيو،
چپ پياسا، چمڻ لاءِ آتا پرين، وس ڪان ٻاهر هيو.

دل جي وستي لٽي، درد ٻاڪُر وڌو، رات لڇندي رهي،
چنڊ خاموش هو، لهرون لهرون ٻٽيو، سونهن ساگر هيو.

ڪنهن تہ چيڙي هُئي تند دل جي ميان، نيڻ جگنو ٿيا،
ڪنهن خدا سان سجاٽپ ڪرائي هُئي ڪيرُ ڪافر هيو.

دل جي دهليز تي، ڪنهن هي دستڪ ڏني، رات ويلي هُئي.
ڪنهن نگاهن جا ڏيئا جلايا پئي ڪو قلندر هيو.

خواب جي سحر مان نيڻ جاڳيا نہ هئا، ڪنهن جهنجهوڙي وڌو،
ديپ ويو هو اُجهي، چرڪ پائي ڏٺم، خالي ٻاڪر هيو.

سرد موسم رڳن ۾ چمڻ ٿي گهريو، هوءَ ڪنمبل ٿي وئي،
سونهن سگري هُئي، رات جوڀن جو شعلو بہ اوٿر هيو.

مان ڪليسا مان نڪري ٿي مندر ويس تہ دل جي دهليز تي،
مسجدن جي عقيدت ۾ نظرون جهڪيون روح رهبر هيو.

چرڪ پائي هٿن مان صراحي ڪري، رند چرڪي پيا،
جام حيران ها، ڪهڙي ڏن ۾ مگن مست ساحر هيو.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

هليس ٿي شهر ڏي پويان، وٽن وستين پُڪاريو هو،
شهر ساگر اٿئي شاعر، ڪَڇَنِ رستن پُڪاريو هو.

پنهونءَ جي پيار ۾ پاڳل، سسئي نڪتي جبل جهاڳڻ،
نہ وَڄُ اوکو اٿئي هاڙهو، سِيِن سرتين پُڪاريو هو.

مان پنهنجي پاڻ کي ڳولڻ، هليس جڏهن هُجومن ڏي،
اندر ۾ پاڻ پَسُ پنهنجو لڪل شَڪتِين پُڪاريو هو.

ٻُڍاپي جون منڍون منهنجي اندر چپ چپ لهي آيون،
نہ ڪڏهين مون پسيون خود ۾، انهن هستين پُڪاريو هو.

ڪوي تون کول دروازو وسڻ ڏي سونهن کي دل ۾،
جوانيءَ ٻور جهوميو ٿي، مندن مستين پڪاريو هو.

اڪيلو ڪيترو جيئندين، تون ڏرتي ڪان پري گهاري،
ندي جي شور، لهرن ۽ ڪپن، ڪشتين پُڪاريو هو.

اَڏوري تنهنجي پيرن کي ڇُهڻ جي آرزو ساحر!
اُڏيس ٿي مان هوائن ۾، مون کي پَستين پُڪاريو هو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

تنهنجي نيڻن تي اسان جي پنڌ جي منزل پُڄي،
جهاڳ جا قصا ڪُتا ۽ پير جي مشڪل پُڄي.

هاڻ ويهو، نيڻ جنمن جا ته ڪجهه جنين، ٿڪَ پڄن،
ڪنهن جي وارن جي رئل چڳ، ڪنهنجي آهي ڳل پُڄي.

لوچ کي ڪنهن معجزي مانو ڪري آهي ڇڏيو،
ڪَئين اڌورا خواب پالي لهر آ ساحل پُڄي.

چنڊ تارن جون نگاهون منتظر تولئي هيون،
تو بسنتي راڳ ڇيڙيو، ماڳ تي هلچل پُڄي.

ياس جي ڪوري بدن تي آس جو ڪتبو لڳو،
رُڃَ جون پياسون اُجهائڻ مند تي جل ٿل پُڄي.

ڪنهن جي زلفن جي ڇڳن جون موسمون ٿيون مهربان،
ڪنهن جي چنري ساڻ ڇهتي، تي هوا پاڳل پُڄي.

هُنَ وتي ۽ وقت تي پنهنجو رکي آ وس ڇڏيو،
پاڻ مون ڪان وئي ڇڏائي پر سندس آ دل پُڄي.

نيڻ تنهنجا ڪنهن ڪويءَ جو ها اڌورو ڇڻ غزل،
چاه تنهنجا ڇڻ ته ساحر منهن متان ململ پُڄي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

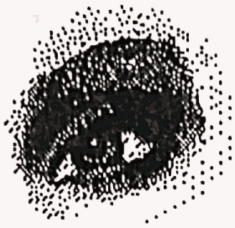

مون کي وني وجن تا، تنها صليبَ تي،
سيئي وجي کٽن تا، رستا صليبَ تي.

ورجاءُ هر جنم ۾ تاريخ پئي ڪندي،
نيزي حسين جو سرُ عيسيٰ صليبَ آ.

اُميد جي چراغ ۾ ڪا روشني نه آ،
نيٽن ڏکيا ته چڙهيا سپنا صَليب تي.

ڪا مند منهنجي ننڊ جي تسبي نه ٿي سگهي،
پوڳيا گلاب جهڙا لمحا صليبَ تي.

هر ڪنهن نگاه ۾ دارون نه درد جو،
ڪنهن ڪنهن جي ٻيندي آ امرتا صليبَ تي.

هن شخص جي اکين ۾ جنمن جو ڪرب هو،
ڪوئي ڏسي ها نورَ جا تجلا صليبَ تي.

عيسيٰ، نه ڪو بلاول اچٹو حسين آ،
ساحر! ڪڏهن نه چڙهندا سڏڙيا صليبَ تي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اکيـن ۾ خواب ۽ دل ۾ رهـي ڌڙڪـڻ ضــروري آ،
جيـئڻ جي لاءِ دنيـا ۾ ڪـوئي سـاجن ضـروري آ.

جواني ٻاھ جو شـعلو، ۽ شـعلن ۾ جلي جوڀن،
ڪکر ۾ بوند، بوندن جو، ٹُٽي برسڻ ضروري آ.

نئون احسـاسُ رنگن کي نئون جيون وري گهرجي،
خزان جي منـد باغن ۾ ٿـئي پـن ڇڻ ضــروري آ.

گهليـل هر جاءِ تي هوندا، حوالا دل ڪشـالن جا،
نظر جي هر ڪليـــسا ۾ پرين پوڄڻ ضــروري آ.

اگـر هر چنڊ آ هُن کي، امـبر روشن بہ ڪرڻو آ،
اگـر آ رات جي راڻي تہ پوءِ مـهـڪـڻ ضــروري آ.

پرين! تنهنجون تہ ارڏايون قبولڻ منهنجي ڪمزوري،
انـا جو هـر جبـل ٽوڙي، وَري مــوٽـڻ ضــروري آ.

ڪلا منهنجي فقط تنهنجي حجابن تي ٽڪي ساحر!
حـــسن جي سـڀ ادائن کي، اکين اوتڻ ضــروري آ.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڳلين جي خاڪ بڻ ڪوئي، اجهو ٻيو عشق جو ڪونهي،
اسان جو تخت َ تاجن سان، پَري جو واسطو ڪونهي.

ايـيـچند جي اکين ۾ هُئي سُهائي طُور سينا جي،
۽ سرمد جي عبادت جو مُلان توکي پتو ڪونهي.

اسـان جا نيڻ سجدي ۾ ۽ دل ۾ وردُ ساجن جو،
اسان جي عشق جو رُتبو خدا کان خود ڳُجهو ڪونهي.

سزا منصور آ پوڳي برابر سچ ٻولڻ جي،
مگر تاريخ شاهد آ سچو منصور مُئو ڪونهي.

زهر سقراطَ کي بخشي امرتا آ ابد تائين،
۽ گهاٽي ۾ آ پيڙبو پر بلاول ڪو متيو ڪونهي.

فريدڻ جي مون آسڻ جي متي پيتي چلو ڪاتيو،
پتائي تنهنجي دَرَ جهڙو سڪون ڪاتي مليو ڪونهي.

”تنبُو تي خاڪ وڪري ويا، لهو تيو ريجُ“ ذرتي جو،
يزيدن کان حُسينڻ پر ڪڏهن ساحر ڊنو ڪونهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

چچريل چچريل آشائن جا لاش هئا،
اجڙيل اکيون مردا سپ احساس هئا.

ڪنهن نه ڏنو تي ڪنهن جي اجڙيل چهري ڏي،
وڪريل وڪريل مرڪن جا ڪئنواس هئا.

بارود جي دونهين ڌرتيءَ کي بي رنگ ڪيو،
ميرا ميرا رات سَتئي آڪاس هئا.

تارن جي جهرمر ۾ ڪوئي ربط نه هو،
ڪوڙا ڪوڙا مرڪن جا ميناس هئا.

بانهون ڪنهن جي ياڪُرَ لئي تي ترسيون ۽،
ديدن ڪنهن جي درشن جا وشواس هئا.

هن جي نيڻن ۾ هوالڪو وچڙڻ جو،
منهنجي نيڻن پي ته ڪتيا بنواسَ هئا.

چيرين جي ڇَن ڇِن ۾ منهنجو ڌيان ٽڪيو،
ماهر، ساحر رقص ۾ چا رَقاص هئا.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

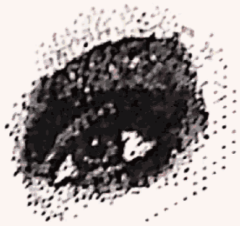

گُناهه ۽ ثواب جو، جنونُ ۾ پتو نہ هو،
خُمار عشق ۾ اسان، کي هوش ڪوبہ ڪونہ هو.

ادا ادا گلاب چڻ، شراب چڻ، ثواب چڻ،
وجودُ ڇا خُمار ننڊ جو اجاڻ ٽُٽو نہ هو.

وشال هو خلوص ۽ وفا جي ڇانوَ هئي پرين!
سمونڊ گهرو هو گهڻو ۽ انت جو سرو نہ هو.

نظر ڪجي جُهڪي وئي ۽ دل جو تيز ٿيو ردم،
نديءَ ۾ شور هو گهڻو، اسان کي حوصلو نہ هو.

اکين اکين ۾ آڃَ هئي، بدن بدن هو منتظر،
گلاس هاريو رهيو، پياڪ پَرَ پڳو نہ هو.

اُميد پلصراط تي ڊجي تي مون قدم کنيا،
نہ سوپ جو نہ هار جو يقين مون کي هو نہ هو.

ٿيا نہ زلف ڇانوَ ۽، نہ پيار جي هوا گُهلي،
اسان تہ ڀوڳيو فقط، اسان جو ڪو اُجهو نہ هو.

مَيار هر نهار ۾، ادا، ادا شڪايتون،
پرين اوهان جي ساحريءَ جو وارُ ڪو ڳٿو نہ هو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڦُلڙيون ڦُلڙيون من اسان جو، ڪرٽا ڪرٽا نيڻ هيا،
ململ جهڙيون، دل جون ڳليون، خواب سهانا نيڻ هيا.

تو نه سجاتو سيلانين کي، شهر منجهان ويا رُڄَ طرف،
سنگ انهن جو سُرهو سُرهو، دريا دريا نيڻ هيا.

ساگر جهڙا گهرا گهرا هن جا دوها گيت غزل،
ڏيئا ڏيئا بيت ڪويءَ جا، نغما نغما نيڻ هيا.

چانوَ ازل جي پيار پرينءَ جو، ململ جهڙي مُرڪ هُئي،
امرت جهڙي آڇَ پرينءَ جي، مَڌَ ڪٽورا نيڻ هيا.

هوءَ نويلي ڪير هُئي جنهن موڙيو سوچن ڌارا کي،
جنمن جون ڳولائون پوريون، منزل رستا نيڻ هيا.

پايل ۾ پيرن جي وچ ۾، سنگم جي چا ڳالهه ڪجي،
گيت چپن کي چميو تي ۾، نينهن اِشارا نيڻ هيا.

انگ انگ هن جو چولين پوليون سورج جهڙو تاءُ هيو،
مندر جهڙو پاڪ بدن ۾، پاڪُ ڪليسا نيڻ هيا.

رات اسان جي آڱر تي هو، چنڊَ منجهان جڻ نورُ وٺو،
ماڪَ پڳويل ساحر پوتر سپنا سپنا نيڻ هيا.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

لڳل تالو آ مسجد کي ڪُليل مندر جو در ناهي،
وڃان واپس تہ گهر موٽي مگر ڪو منتظر ناهي.

نگاهن ۾ آ سيني جي فقط ڪيفيت تجسس جي
ڪهاڻي موڙ ڪهڙو ٿي وٺي ڪنهن کي خبر ناهي.

اوهان وانگي اُجالن جا اسين دشمن بڻيا ناهيون،
اسان وٽ يا اُجالن کي اُجهائڻ جو هنر ناهي!؟

سموري زندگي پاڇن پٺيان آهيون پيا يارو!
ملي منزل ڪٿي ڪانهي پڳو پنهنجو سفر ناهي.

اڃان محفوظ آ منهنجي نظر ۾ درد جو منظر،
اڃان تائين وڇوڙن جو گهٽيو دل تان اثر ناهي.

ڪڏهن تنهنجي! بہ خاموشي وڏو طوفان ٿي ويندي،
زماني کي مگر تنهنجو اڃان تائين فڪر ناهي.

جتي اکيون وساري تون ويو آهين ميان ساحرا،
نہ واهڻ آ رهيو ساڳيو ۽ ساڳيو هي نگر ناهي.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

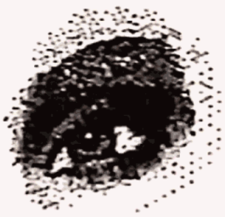

نئون گيتُ جُهومي لکن تيون هوائون،
پرين! نانءُ تنهنجو ونن تيون هوائون.

وڻي واس تنهنجي ڪنواري بدن جو،
خُمارن ۾ گوهيل لڳن تيون هوائون.

سموري سفر ۾ سندم روح معطر،
سنڌءِ مهڪ سان ني رکن تيون هوائون،

رُڃن جي سفر ۾ ڪَني بادلن سان،
ڪري چانو مون تي هلن تيون هوائون.

ڪنارن کي ڪوني چوي: "تيو نہ بيکل!"
اِجهو لهر ڪاهي اچن تيون هوائون.

ڏسي عڪس پنهنجو پيو چنڊ جَرَ ۾
نشو نينهن جو تي گُهلن تيون هوائون.

گلابن ۾ اوتي نئون روح ساحر،
ڪنول کي وجهي ٻَڪَ نچن تيون هوائون.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

رات سجي هو اوجاڳن جو رقصُ اکين ۾،
جاڳ ڇڏي ويو ڪوئي آهي شخصُ اکين ۾.

سڏڪن سان گڏ لڙڪ ڳلن تي ٽپڪي پيا ها،
ويندڙ کي پرکين پيو ڪو ترسُ اکين ۾.

روز اسان جا خواب لُٽي هو ويندو آهي،
رهجي ويندا آهن تنها لمسُ اکين ۾.

تاثر هن جي ڇهري جابہ پڙهي نہ سگهيس مان،
لوڙيندي هٿ، ڳوڙها ها جو سرسُ اکين ۾.

ڪير انهن کي پاليندو ۽ آٿت ڏيندو ؟
جيڪر اُيري آيا تنهنجا عڪسُ اکين ۾.

ڇَپَ ڪُڇڻ جي سگهہ وڃائي ويهندا آهن.
پيار جا ”ساحر“ هوندا آهن درسُ اکين ۾.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ساگر سان نيڻ پيئني چپڙا گلابُ چئجان،
هو جي ملي تہ هن کي سندر خوابُ چئجان.

مخمورُ ٿي وڃين تون! اڻ ڇاڻ ڪنهن نشي ۾،
نيڻن کي ڪا صُراحي ڇُميون شرابُ چئجان.

خاموش جي ڏسين تون! ماحول کي تہ سوچي،
ڪوئي حَسين جملو پوءِ بي حجابُ چئجان.

خوشبوءَ پر پکيڙي، هُن جي جڏهن فضا ۾،
خود کي سنڀالجانءِ ۽ هر شيءِ سرابُ چئجان.

جڏهين حَسين موسم باغن ۾ رنگ ٽيڙي،
نيڻن کي تازگي ڏي تَنهنکي شبابُ چئجان.

پن ڇڻ جي موسمن ۾ هر شيءِ اُجاڙ ٿيندي،
ان ڏيک کي پلي پوءِ، لڙڪن جو بابُ چئجان.

جاڳي اکين ۾ راتيون گذرن ٿيون ڪين ساحر!
پَلُ پَلُ پرين! اسان جو آهي عذابُ چئجان.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

گُلن تي انين چپ رکن ٿيون هوائون،
صدين جون اُڃيون ڇڻ ٻکن ٿيون هوائون.

هُجي ماڪ گل تي يا نيڻن ۾ ڳوڙها،
سيني ذائقا پر چکن ٿيون هوائون.

سفر رُڃ جو ۽ مٿان پوهَ پارو،
وِڇُونءَ وانگي تن کي ڪکن ٿيون هوائون.

مٿان چنڊُ خاموش مرڪي پيو ٿو،
۽ ٻانهن ۾ مونکي ٻکن ٿيون هوائون.

بدن ۾ سياندن کي اوتي وڃڻ جو،
پرين! ڏانءُ توکان سکن ٿيون هوائون.

ڏرم دين خوشبوءَ جو ٿيندو نه آهي،
عقيدو نه ڪوئي رکن ٿيون هوائون.

ڇُهي نيڻ تنهنجا، جو ساحر! ڳُهلن ٿيون،
مرهم گهاوَ تي ڇڻ رکن ٿيون هوائون.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

دستور صدين کان آ، هيءَ ريت پراڻي آ،
لڙڪن ۾ لوئي وئي، هر پيار ڪهاڻي آ.

خاموش نگاهن ۾ هي ارٿيون خوابن جون،
آ ڪربل هر دل ۾ هر روحَ مِياڻي آ.

تهذيب بنا قومون اولاد سوا عورت،
خوشبوءِ سواءِ ميندي اخبار پراڻي آ.

رسمن جي بازر ۾ هر روز نئين وينگس،
ڪنهن ريشمي جوڙي جيان ڪنهن واڪ وڪاڻي آ.

هن شهر سندا رستا ها رت پنل تڏهين،
سرهاڻ محبت جي ٻئي ڏيهه اُڏاڻي آ.

سڀ پاپ زماني جا مون ناءِ لکي ڇڏجو،
آ دوش سچو منهنجو دنيا ته نماڻي آ.

مهراڻ جي چولين جي تي سگهه رکي ساحرا!
ڇڙواڳ هوائن جيان پرزور جواڻي آ.

"اياز گل" جي هڪ غزل کان متاثر ٿي لکيل.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

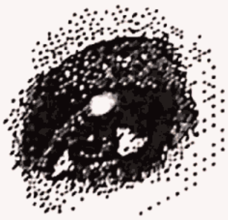

نيڻ شرابي نيند ڏين ٿا پنهنجي پياس اُجهايان مان،
نچڻي تنهنجن ٻانهن ۾ آءُ ٿَڪَ جنم جالاهيان مان.

دوزخ جهڙي آهہ حياتي پيڙائون ۽ پل صراطون،
روڳ رڳن ۾ رقصان آهي پوءِ بہ کِلي ٿو ڳالهايان مان.

چيرن جي ڇڻڪار اسان جا هوش کسڻ لئہ ڪافي آ،
سُرمئي سانجهہ جي سائي ۾ آ تو سنگ جهومر پايان مان.

جنمن کان مان روڳ نپائي ٿڪجي ساٿو ٿي پيو آهيان،
منهنجي منزل ويجهو آ تون! تون ۾ ساهہ سمايان مان.

پيرن جي رفتار جَهڪي ٿي ليڪن منهنجو پنڌ نہ پهتو،
ڇڙنڪ مٿان ٿو سوچيان هاڻي ڪهڙي پاسي ڪاهيان مان.

ڳڙڪين مان سرهاڻ سڄڻ جي ڪاهي آئي ڪمري ۾،
چنڊ لڳي ٿو مون جِئن مونکي هاڻ اڪيلو ناهيان مان.

ديس نئون دلدارن جوڙيو موٽي ساحر ماڳ نہ آيا،
رمجهم رمجهم نيڻ وسن ٿا اج اندر پرڀايان مان.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com
Scanned with CamScanner

چنيڻ پلجي وئيون اکيون منڊل دل جو بہ ڌڙڪو آ،
حواسن تي حڪمراني ڪري آقا ڪو وينو آ.

اپيچند جي اکين ۾ ٿيون عبادت جون حدون پوريون،
ڪليسا گهر پرينءَ جو ۽ پرينءَ جو پار ڪعبو آ.

بظاهر سونهن تنهنجيءَ کي جُهڪي سجدو ڪيو نيڻن،
اصل ۾ ان مصور جي ڪمالِ فن کي سجدو آ.

خدا ڄاڻي ڪفر سرحد ڪٿان ٿيندي شروع واعظ،
اسان وٽ عشق جو ليڪن بلند هر شيءِ کان رتبو آ.

غزل جي بند پهرين ۾ قلندر جي آ مدهوشي،
وراڻيءَ ۾ وري رقصان تہ ڪنهن جيءِ ڇير ڇمڪو آ.

اسان جي عشق جون ڳليون ٿيون روشن گُناهن ۾،
جوانيءَ بند مذهب جو لتاڙي دوست ڇڏيو آ.

ٿي ڇمڪي ڇير ساحر ۽ وڏن ٿا پير پنگهٽ ڏي،
وڃان ڪنهن جي ادائن کي پُڳو پُوڄڻ جو ويلو آ.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

رابيل لُڏن تا بي خود ٿي، چڙ واڳ هوائون ڳائن ٿيون،
پُر نُورُ فضا ۾ خوشبوءِ جا احساس نوان ڦهلائن ٿيون.

هيءَ شام سُهاني ساونڻ جي ۽ منظر سُندر واهڻ جو،
هو چير وڄائي ڇوريون سڀ پن ـ گهٽ ڏي پير وڌائن ٿيون.

ڪونجار مٿان آ ڪونجن جي سنديس پرينءَ جو پُهچايو،
مخمورُ نگاهون خيالن ۾ سنگ ـ ساجن جهومر پائن ٿيون.

هي تيز گهٽائون گرجن ٿيون ۽ وڄ وراڪا وسٽين تي،
مدهوش هوائون نيٽن کي جڻ سُرها مڌ چکائن ٿيون.

آ شدت سان محسوس ٿيو تو ڇيڙيو جڏهين راڳ پرين!،
جڻ تند تنوارون سُرندي جون ڪنهن ڏياچ جو پنڌ پڄائن ٿيون.

هي چنڊ چڪور جي چاهڻ کان اٽچاڻ ٿي ويندو رات ڪٿي،
پيغام هوائون ساحل کي هن پرجا روز پُڄائن ٿيون.

آ چاڻ نہ ساحر اوسيئڙي هر ويل الائي ڪنهنجي ۾ ؟
دل جا تاڪ نہ بَندِ ٿين چو؟ اکيون جاڳ، نپائن ٿيون.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

بانسريءَ جي سُرن ۾ پُڪاري پيو،
راھہ تنھنجي پرين! ڪو نھاري پيو.

شام گيڙوءَ رتي مَذ ۾ آ ٻُڏل،
ڪوئي نيٽن ڪٽورا پياري پيو.

نيڻ بادل پٺيان دُور تائين رُليا،
چَنڊُ چاندي مٿان هيٺ هاري پيو.

مات مڪليءَ مٿان ويئي واسو ڪري،
واءُ ڪينجهر ۾ لهرون اُڀاري پيو.

" سونهن ساڃاهہ تو ۾ نہ آهي اڃان "
حُسنُ احساس مونکي ڏياري پيو.

مور ناهن مُئا هانءُ هارين مٿان!
هنجُ پرواز لئہ پَرَ پساري پيو.

چَنڊُ پٿر جيان سخت "ساحر" هيو،
ميڻ وانگي ڪو تنھنکي پگھاري پيو.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

مان پُر نور شامن جي جلون ۾ آهيان،
ڪنول هان ٽڙيل ڪاڪ رستن ۾ آهيان.

هوا ۾ رتل آ نرم لمس منهنجو،
ڪٿورين جيان سونهن ساهن ۾ آهيان.

ڦٽل گاهه ڏي جي وچن مُرڪندا تن،
جوانن جي نيشن ۽ جذبن ۾ آهيان.

جُهرڪيل جي، لاءِ جي پها ٿي پون ٿا،
مان ڪريل جي ڪوڪن ۽ نغمن ۾ آهيان.

تنبوري تندن ۾ رتوچاڻ ٽيون جي،
اُنهن آڱرين جي مان زخمن ۾ آهيان.

ڇُهي ماڪ جن کي نئين مرڪ ڏي ٿي،
رتل چنڊ تنهنجي! مان ڪرڻن ۾ آهيان.

اڪيلو نه آهين سفر ۾ تون ساحر!
مان دردن جيان تنهنجي ڏڪن ۾ آهيان.

⊙

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

آئيني ۾ بند ڪو احساس آهي،
واء چيڙيو پڻ ولين جو واس آهي.

نيڻ ڏنڌلا ٿي ويا آهن اسان جا،
يا تہ ميرو ٿي ويو آڪاس آهي.

ياد جا سڀ چنڊ جي ايري اچن ٿا،
تون تہ ايندين سو پڪو وشواس آهي.

ڪائناتون سڀ لڳن ٽيڪن جيان ٿيون،
خوبصورت پيار جو ڪئنواس آهي.

نيڻ چرڪي ٿا پون اڌ خواب مان ۾،
ساييا توکي ڏسڻ جي آس آهي.

سونهن کي سجدو ڪرڻ جو شوق آهي،
پر نہ ڪو قبلو نظر جي پاس آهي.

هر گهڙي گهاٽي منجهان گذري رهي آ،
پيڙ ۾ ساحرا! عجب ميتاس آهي.

مڪڙي جي پهرين ست ساء ڪلال جي ڪنيل

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڪتورين جو رستن تي واسو ڪري،
مَٿيو ڪير مونکا آ پاسو ڪري.

خدايا! تڪي اُس َجوين سندي،
ککر پيار جو ڪوئي پاڇو ڪري.

وٺو مينهن ليڪن اڏورو وسي،
وبو روح منهنجي ڪي تاسو ڪري.

حسن هو، نشو هو يا پورب هوا،
وٺي آ خمارن ۾ آتو ڪري.

ڪٿائون عذابن سنديون ڪوڙ آهن،
سگهي ٿو قلم ڪين ڪاٿو ڪري.

ڪٽي ڪاڻ پرڏيهه بيشڪ وڃي،
مگر ياد پئي ڪونج ”ڪاڇو“ ڪري.

نچائي سرِ راهه ”ساحر“ پرين،
وبو چؤنڪ تي آ تماشو ڪري.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

تلخ يادون نہ لڙڪن اٿاٿو رهي،
درد جو، تو۔ اکين ۾ نہ پاڇو رهي.

پل صراطن سندي پنڌ کان تون بچين!
سفر زندگي تنهنجو آجو رهي.

چانو بادلُ مٿان – تو سدائين ڪري،
پياس جو شال توڏي نہ پاسو رهي!

سونهن تنهنجي اکين جي سلامت پرين!،
روپ تنهنجو گلن جو خلاصو رهي.

خاڪ تنهنجي اکين جي ڪٿوري ٿئي،
پوپٽن جو پرين! توتي واسو رهي.

خواب تنهنجا سيئي منزلن کي پُڄن،
جيءُ تنهنجو نہ ڪنهن لاءِ آتو رهي.

ننڊ ساحر جيان شل نہ توکا رسي
تنهنجي نيڻن سان ان جو نہ ناتو رهي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

نظر جا پنڌ لڙڪن جي گھٽائن ۾ ويا گم ٿي،
ڇُمين جا قافلا گھرين نگاهن ۾ ويا گم ٿي.

خدايا! انتها ڪڏهن وڇوڙن جي وڃي ٿيندي،
حسين لمحا ته مايوسين جي ڇانئن ۾ ويا گم ٿي.

شرارت ننڊين جي ڄڻ وساريل آ ڪوئي سپنو،
جوان جذبا تہ دردن جي پناهن ۾ ويا گم ٿي.

اڪيلو مان هجوم ۾ ڪيان محسوس ٿو خود کي،
.سفر جا هم سفر سارا ته راهن ۾ ويا گم ٿي.

اوجاڳيل مُنهنجي نيڻن جي وني آ پهچ ڏنڏلي ٿي،
سحر جا ڏيک اونده جي غفائن ۾ ويا گم ٿي.

اسان جا ٻاڳ دردن جي حدن کي ني ڇُهي سگهيا،
سڪن جا پهر واڇوڙن، هوائن ۾ ويا گم ٿي.

سمورا لمس نيڻن جا ڪنوارا ني رهيا ساحر!
سندر سپنا ته اوجاڳن جي ٻانُهن ۾ ويا گم ٿي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

پينگهہ تي پوپري! لڙڪ لاڙي پئي،
جهول ۾ جڻ تہ موتين کي هاري پئي.

شال! پلجي ڪڏهن جام شوري اچين،
در-وٽين مان اُجي اک نهاري پئي.

هير، رانجها هزارين هئا ڏيهہ ۾،
هاڪ پنهنجي هُلِي لوڪ ساري پئي.

شهر وئين ڳوٺ جي راهہ پلجي وئين! ”؟
لڙڪ اوتي ڏيئا ڪير ٻاري پئي.

ساڏ ٻيلو پري کان ڏسي ٿو لُڇان،
ناوَ ناهي، ندي چوهہ ماري پئي.

لاڙ جي رات ساحر! اکين ۾ لٿي،
دل ”مني“ جي گهٽين کي سنياري پئي.

⊚

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

شهر، بازار ۾ رونقن ٿي چيو،
ترس شاعر! گهڙي دوستن ٿي چيو.

تون! اڪيلو سفر ڪيستائين ڪندين،
سنگ آءُ سونهن سان قافلن ٿي چيو.

جيتِ هر راند ۾ کين ٿيندي ميان!،
مئڪدي ۾ سين عاشقن ٿي چيو.

عشق جي راهه ۾ هوش جو ڇا وجي،
عارفن ٿي چيو پاڳلن ٿي چيو.

ڪو ضروري نه آ آس سپ جي پڄي،
پياسو ساحر پسي بادلن ٿي چيو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

تي جُهڙ مان تارن جهات وڌي ۽ سارنگ سُرمئي ويل هُئي،
ڪو چنڊ - تلاش چڪور هيو يا مور - پُڇائُو ڏيل هئي.

هو هنج اڏاڻو پڙڪو ڏئي تيو آڙين چيڪو پاڻيءَ ۾،
تي مال وٿاڻن ڏانهن وريا ۽ پر مان گذري ريل هئي.

اڄ سونهن سموري ٻيلن جي آ ٻارڻ تي وئي دوزخ جو،
آ جاڻ نه تو! پرڏيهه - پکي هيءَ ڪنڌي تيل قليل هئي.

دريا ۽ ڪنارن ڪي ڪوهي جڻ وستيون پائڻ چاهيون ٿي،
گجگوڙ ۽ دهشت سنڌؤ جي تي ديدن - قابل هيل هئي.

مان ساڌو ماٺهو واهڻ جو ۽ سونهن سياٽي شهرن جي،
ڪجهه جوت وني تي جلوا تي ڪجهه منهنجي دل به ڳهيل هئي.

گهنگور گهٽائن ست سجو واهڻ تي اوتي رات چڙيو،
برسات اجاڙيا ڪيت ائين جڻ ماڪڙ ڪئي ڪا پيل هئي.

جنهن چار وڇائي مُرڪن جو هو موهي ساحر يار وڏو،
هو جادو تنهنجي نيڻن ۾ ۽ چال به جڻ نه ڳليل هئي.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

سندس دهليز تي لوئي سندس واعدا ڇڏي اچجان
جتان هن جو گذر ٿئي تون اُهي رستا ڇڏي اچجان

نئين سر نئين ارادي سان جيئڻ چاهين تہ ماضيءَ جا
اداسين ۾ وڪوڙيل سپ ڏکي لمحا ڇڏي اچجان

جتي هُن جي نگاهن جا ڪنول مُرڪن اُهي سارا
خُماريل خواب جهڙا تون حسين جلوا ڇڏي اچجان

اسان جا خواب ساپيان جي سفر ۾ ئي قتل ٿي ويا
محبت جي مزارن تي لکي ڪتبا ڇڏي اچجان

پُڪارن سونهن جون سڪيون جڏهن توکي ڪَوي پويان
گُلابن جون صدائون ۽ ڪنول نغما ڇڏي اچجان

جمي آ مات چپڙن تي ويا تي اوپرا چهرا،
سموئي درد ۾ سارا حسين سپنا ڇڏي اچجان.

وفائن جا پرم وڪري ويا آهن جفائن ۾،
لکي ديوار دل تي تون وري نعرا ڇڏي اچجان.

ڪڏهن ايندو نہ سو دل ۾ اچي وانگي وري ساحرُ!،
مُرادن جا سيئي قاڙي اتي نقشا ڇڏي اچجان.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

نيڻن ۾ آڪاس ۽ ڌرتي، دل ۾ ڪُلُ جهان رهي ٿو،
بادل ۾ وسڪار رهي ۽ بندي ۾ ڀڳوان رهي ٿو.

هر ڪنهن شيءِ ۾ ”واحد“ ـ واسو ”هُو“ جي وائي هر ڪنهن ڳائي.
ڪک، پن ۾ آ تجلو ”هن جو“ سونهن اندر ”سبحان“ رهي ٿو.

ڀڄري ۾ آ پيار پکي ۽ نيڻن مان ٿا لڙڪ ٽمن،
جوتيل وقت جي جاندهہ ۾ هر ڪوئي انسان رهي ٿو.

سونهن وکوڙي ويئي اهڙو سوچ وئي ساڃاهہ وئي،
وسري ويا سڀ سُرمان، سينڌيون ياد پرينءَ جو شان رهي ٿو.

مشڪ ڪٿورين ڪان بہ انهي جي مهڪ مٿانهين آهي سائين!،
جنهن جي خوشبوءِ سان هي واسيل يادن جو گلدان رهي ٿو.

هرڪا شيءِ تخليق ڪيائين سڀ ۾ سندر رنگ ڀريائين،
هر هنڌ آ موجود اڪيلو جنهن ۾ شڪ نہ گمان رهي ٿو.

چهرا، گل، پهاڙ ۽ نديون، توت، صنوبر، ريشم ساحرا!،
لهرون، چشما، سِپون جهر جهنگ هر شي ۾ ”رحمان“ رهي ٿو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اسان جي پيار جو مرڪز فقط ڌرتي اٿئي جانان،
مٽي مُرشد ۽ محبوبا مٽي سرتي اٿئي جانان.

اسان جي دل جي ديول ۾ اٿئي نقشو چٽيل سنڌ جو،
اسان جي خواب جي ساپيان امن وستي اٿئي جانان.

نہ ڪائي ڪهڪشان منهنجي خيالن جي هجومن تي،
سندم سوچن ۾ واهڻ جي ڪچي رستي اٿئي جانان.

نگاهن جون هي مدهوشيون، خُمارن جون گهڙيون مُرڪون،
ڪتورين جي هوائن ۾ رتل مِستي اٿئي جانان.

مڃان ٿو سونهن تنهنجي ٿي لجائي اپسرائن کي،
مگر هر سونهن جي پوبان وڏي پستي اٿئي جانان.

ڏنو آ نانءُ مٽيءَ ۽ مٽي گيتن جو محور آ،
مٽي پنهنجي سڃاڻپ ۽ مٽي هستي اٿئي جانان.

نہ جنهن کي پنهنجي ڌرتي سا اياڻي قوم آ ساحر،
مٽي تهذيب تمدن ۽ مٽي شڪتي اٿئي جانان.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

شهيد ڪربلا جو غم، الم محور اسان جو آ،
صبر ئي بس هميشه کان رهيو رهبر اسان جو آ.

”بنا ڪنهن ڏوھ جي جيڪو نڙيءَ تي تو وهي ڪنهنجي“
چيو آهي امامِ ڪل ”نه سو خنجر اسان جو آ.“

ڏسو جنهن ۾ سڙيل خيما مٿان نيزي ٽنگيل سِرُ ڪو،
ته سمجهو خون ۾ ريٽو اُهو منظر اسان جو آ.

هتين خالي بنا ڪنهن خوف جي جيڪو وڌي اڳتي،
ثمر ايمان جنهن جو آ اهو لشڪر اسان جو آ.

سموري زندگي جنهنجي نمونو سادگيءَ جو هئي،
رسول الله صه جو دلبر علي حيدر ع اسان جو آ.

غلاظت ۾ گناهن ۾ رهي آ زندگي ليڪن،
وسيلو ڇوٽڪاري جو مٿو منور اسان جو آ.

جهڪايو سِرُ مٿان ڪنهن ڏاڍ جي اڳيان ڪڏهن ساحرا!
سبق آ جنهن پڙهايو سو علي اصغر اسان جو آ.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

چپن جا ڪيت بنجر ۽ پنل نيڻن جا رستا ها،
سِپُن جا وات بارش جا ڦُڙا پائڻ لئي آتا هئا.

ڪٺي جي ڪاڻ گهر پنهنجو ڇڏي منهنجي نگر آيا،
اڏارون دور جون آهن پکي ڏاڍا پياسا ها.

وري آ شهر ۾ ڪنهن جي خوشين جي بانسري گونجي،
اکين ۾ پاڻ اربڻ جي رنگن جا ڪي خلاصا ها.

ائين هر روز آسن جا ڪبوتر ٿي اچن ٿا پر،
تتل واري اجا ٺامون ڪڪر ڪوڙا دلاسا ها.

اجان هر موڙ تي ذلت ڏسي ٿي راهه منهنجي ۽،
اجان هن شهر ۾ مون لئي رتيل ڪيئي تماشا ها.

بنا احساس جي ماڻهو الائي ڪيئن جيئن ٿا پيا؟
هي ماڻهو ها يا اخبارون؟ هي پٿر ها يا لاشا ها.

ڪٿڻ تون! پيار منهنجي کي نه چاهين تو مگر ساجر!
ڪتورين کي ڪَچڻَ جي لاءِ نه توراها نه ماپا ها.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

شام رمجهم سونهن جا سپ سنگ تو ساري مسافر،
ڳوٺ کان وڇڙي گهٽيون ۾ دنگ تو ساري مسافر.

چَندُ جنهنجي مَندَ ۾ اکيون چنيڻ پلجي ويو هو،
نيڻ گهرا نرم نازڪ انگ تو ساري مسافر.

پيار جون ٻوليون پکيئڙا شام جو لوندا جتي ها،
گهر پکين جا، چانو گهاٽا جهنگ تو ساري مسافر.

ڏڻ ڏنارن جون پڪارون چال، چانگون چيلڙا،
رقص ۾ هو ڪَنڌ - چڙيون، چَنگَ تو ساري مسافر.

چير جي چٽڪار تي چرڪي مڙي پويان ڏسڻ ۾،
سونهن جا هو وڏا ڦڙا سارنگ تو ساري مسافر.

رات جو ٻانهون وهاٽا، ساهه جون هو گرميون،
پاڻ ارپڻ جي گهڙين جا ڍنگ تو ساري مسافر.

چاهتن جي چانو ۾ هو بي ڏپا سپ خواب ساحرا!،
پيار جي خوشبوءِ گيتن - رنگ تو ساري مسافر.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

پرين! چؤ ڇا ھاڻي ملڻ ڪونہ ايندين!؟
۽ سچ پچ منا مون - اڳڻ ڪونہ ايندين!؟

ڪٿي ڪنھن بزم ۾ ملي جي وڃون ڇا؟
ميارون ڏيڻ ۽ وٺڻ ڪو نہ ايندين!

جڏھن زندگيءَ جون وفائون نہ رھنديون
تڏھن منھن ڏسڻ ۽ روئڻ ڪو نہ ايندين!؟

گُلن جا پري جھول ٽوڪي ڏنم جي،
قبر تي اھي ٽون! ڇٽڻ ڪو نہ ايندين!؟

خوشين جا جي نغما ڪٽي تو نہ ڳايا
مرڻ بعد نوحا پڙھڻ ڪو نہ ايندين!؟

زمانو وسائيندو پٿر اُتي تون!
ھٿي گل زخمي ڪرڻ ڪو نہ ايندين!؟

جتي تنھنجي قدمن جي شبنم پئي،
اھي پنڌ ساحرا! پسڻ ڪونہ ايندين.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اکين جي آس پوري ٿي نہ ڪنهنجا لمس ميڙيا سين،
ڪنواري روپ جا ڪورا فقط ڪي عڪس ميڙيا سين.

ڪڏهن ساپيا نہ ٿيٽو هو مگر هُن خواب جي خاطر،
رکيون سين باوضو اکڙيون اندر جا گس ميڙيا سين.

جنم جي جاڳ ويڙهي وئي ننڊون منهنجي جوانيءَ جون،
لُڇي ڪنهن چنڊ جي پويان هزارين برس ميڙيا سين.

اُجو هي روح ”زم زم“ کي تلاشي دور نڪري ويو،
ڦڪين، ڦيٽن، وظيفن جا جُهڪي ها درس ميڙيا سين.

فقط جهولن، جَهڪن جي مند ئي منهنجو مقدر ٿي،
ٺڏي ڪا چانو مرڪن جي نہ ڪنهنجا ترس ميڙيا سين.

ڏکن جو سمنڊ آ دنيا چُکي هر ڪنهن چکي هوندي،
بين ڪان درد ۽ صدمان مگر ڪجهہ سرس ميڙيا سين.

نہ ڪنهنجو پيار پاتوسين وئي جوين پڄاٽي ٿي،
رُنا رابيل نيٽن جا نہ تنهن جا رس ميڙيا سين.

اِهو ماڻهو ڪڏهن ساپيان مليو ناهي مگر ساحر!،
حسن جي شوق ۾ هرجا نرالا شخص ميڙيا سين.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ياد هرڙيءَ جيان روح جي رڳ ۾ پيئي ٿي ڊوڙي پرين!،
درد تيشيءَ جيان روز منهنجو اندر پيو ٿو ٽوڙي پرين!.

مان اُجايل پکي ڍنڍ جي تاڙ ۾ ٿو رُلان پربتون،
ڪا گهڙي چين جي، ڇانو، پاٽي ٺڏو دل ٿي ووڙي پرين!

تون حسن جو خدا، آئون بندو مگر هان اَنا ۾ ٻُڏل،
پاڻ ٻن جي وچان پيار پرچم ڀلا ڪير ڪوڙي پرين!؟

ذات وئي آ رُسي لفظ اڏري ويا ذهن جي لام تان،
ڪو تہ جلوو اچي ذات جي ڏيھ سان سنگ جوڙي پرين!

ڏوھ ڪنهنجو نہ آ درد ميڙي اسان پاڻ سوچي ڪنيا،
جيڪو قسمت لکيو سو ڀلا مون سوا ڪير لوڙي پرين!

تون تہ وڇڙي وئين ڪنهن مسافر جيان شام جي ڏنڌ ۾،
ياد تنهنجيءَ سندا دل ۾ خيما ڪتل ڪو اکوڙي پرين!

سحر تنهنجي ۾ ”ساحرا!“ اڃان قيد آ منهنجي دل جو پکي،
ڇو نہ ٿو سو اچي تنهنجي يادن منجهان پاند ڇوڙي پرين!

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

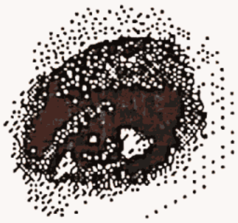

نندڻ جا هنج نيڻن ۾ ٽڪي واپس هليا ويندا،
گذاري رات جو تاٽو پکي واپس هليا ويندا.

ڪٿوري ساهه ۾ گردش ڪندي ڪوري بدن جي پئي،
اڪيلا پل اداسين ۾ وجهي واپس هليا ويندا.

سوالي نيڻ دامن کي پکيڙي دان گهرندا پر،
حَسين نظرون ڪٽي گهوري وري واپس هليا ويندا.

ڪڏهن هڪ جاءِ تي ناهن ٽڪي جيون گذاريندا،
پکي پرڏيهه جا ايندا سکي واپس هليا ويندا.

گهڙي ڪن دل ليائڻ لئه ڪندا پرواز آگر تان،
ڪبوتر پنهنجي واهيري لڙي واپس هليا ويندا.

ڪٿائون پيار جون يارو! ازل کان ئي اُهي آهن،
ڪٿي ڪردار مٿبا ۽ اچي واپس هليا ويندا.

نه ڪر ويساهه جوڀن جي خمارن جي مٿان ساحر!
نشا بادل جيان چڙهندا لهي واپس هليا ويندا.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

پيار جي ڪنهن گيت جان هردي اندر ڦُرندي رهي،
رات ساري سونهن سپنن لام تي لُڏندي رهي.

نيڻ هن جا "فيض" جي ڪنهن نظم جا ڄڻ بند هئا،
خوبصورت خيال ٿي سا روح ۾ رُلندي رهي.

هوء ڪنول جو گل هُني يا مهڪ هُني رابيل جي،
جا ڪستوري ٿي ٽِهلي ۽ هير جيان هُلندي رهي.

چنڊ تارن جي وطن جي ڪا هئي نازڪ پري،
ڪير جهڙا پر پکيڙي آڀ ۾ اُڏندي رهي.

مون مُڙي پويان سمورا درد ها هن سان ونڊيا،
هوءَ منهنجا خال مُرڪي پيار سان اُٿندي رهي.

نيڻ نيري سمنڊ جي ڪنهن ڏيک جيان هُن جا هئا،
باک جي جهوٽن جيان هر انگ ڪي ڇُهندي رهي.

مون سمورا خواب "ساحرا" جنهن مٿان گهوري ڇڏيا،
ريشمي تاڪين جيان سا مون اڳيان کُلندي رهي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

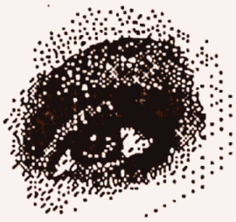

آءُ رمجھم ۾ تنھنجي ڪمي ٿي رهي،
ديد تنھنجي درن ۾ جمي ٿي رهي.

پينگھہ جي لوڏ ۾ چاھہ تنھنجو پسي،
نيڻ برسن ڳلن تي نمي ٿي رهي.

باھہ بوندن لڳائي بدن ۾ پرين!
رُت بسنتي سڄي، آ گمي ٿي رهي.

شام سُرمون اکين ۾ وجھي آ لٿي،
رات سانوڻ سندي شبنمي ٿي رهي.

تون نہ آئين! مگر تنھنجي خاطر اجان،
لام انگور جي ڏس نمي ٿي رهي.

نيڻ پرڏيھہ ۾ تون لڳائين نہ ھا،
ڳوٺ جي هر سڪي برهمي ٿي رهي.

آس جي ڪونج ساحر! اڏي آ ٿڪي،
هر گھڙي درد جي جڻ ٿمي ٿي رهي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ٻُور ناهيان ڇٽي خاڪَ ٻڌجي وڃان،
لڙڪ ناهيان ڳڙي ماڪَ ٻڌجي وڃان.

مان تہ ميندِيءَ سندي مهڪ آهيان پرين!
تون! هٿن تي هٿين هاڪَ ٻڌجي وڃان.

توکي راحت ملي جي سندم درد سان،
مان نسورا فقط چاڪَ ٻڌجي وڃان.

تون! اڏ ارون مُجين مند مهڪار جون،
آئون سرهاڻ جا ٿاڪَ ٻڌجي وڃان.

تون جي چاهين! چِڏي تنهنجي دهليز کي،
مان تہ جنمن لئہ رولاڪَ ٻڌجي وڃان.

منهنجي گيتن کي تنهنجو ترنم کپي،
آئون ذرڙي مان لولاڪ ٻڌجي وڃان.

هان گنهگار ساحر! مگر جيڪڏهن،
پيار تنهنجو ملي پاڪَ ٻڌجي وڃان.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

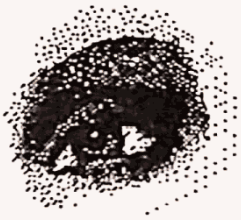

چپن جا ڦڙڪڻ، هٿن جا ٿڙڪڻ اداسي گهري گواهه آهي،
اوهان نه ڇاٿو زبان بندي، اوهان جي دل جي گواهه آهي.

مڃو نه ليڪن سڄي ڪهاڻي اوهان جي دل جي اسين ته ڄاڻون،
ڏسو لڪي ٿا اسان ڏي جنهن مان اهائي ڪڙڪي گواهه آهي.

گلاب تنهنجي چپن سندا ڇو اجاري پربت جيان لڳن ٿا،
اجاڙ چهرو سنڌ، ڀڄڻ جو ويو جو بڻجي گواهه آهي.

قدم قدم تي خيال تنهنجا وڪوڙي مونکي پرين! وڃن ٿا،
اداس آئون رهان ٿو تنهنجي سموري وستي گواهه آهي.

هزار پيرا اچان تڏهن ٿو گلِي اوهان جي سڪونُ ڏي ٿي،
هي چنڊ، تارن پريو امبر ۽ هي رات سرتي گواهه آهي.

ڀڏي نه سگهندو هي خون ناحق يقين منهنجو خدا تي آهي،
قتل جي ڪيئي گواهه ٿيندا ۽ ٿيندي ڌرتي گواهه آهي.

سڪون منهنجو فقط اڪيلو لٽيو نه آهي اوهان اي ”ساحر“
رُنو سموري آ رات تنهنجي اکين جي سرخي گواهه آهي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

هوا پن پيلا اُڏائي رهي آ،
ندي ساز ڪوئي وڄائي رهي آ.

نظم ۾ تڪائي ڪو منظر پُراڻو،
جُواني ڪهاڻي ٻُڌائي رهي آ.

پرين دور منهنجي نگاهن ڪاڻ ٿي ويو،
رُڃن ۾ ڇَري دل رُلائي رهي آ.

ستارن جا منظر بہ ڏنڌلا ٿين ٿا،
پرهہ پاند سارا ڇنائي رهي آ.

مِٺي ننڊ ۾ چنڊ آهي ستل ۽،
مَٿان ماڪ مکڙو ڀڄائي رهي آ.

لڙي شام پاڇا وڃي ٿا سمهن ۽،
حسين ياد ڪنهنجي ستائي رهي آ.

ڪنارو لُڇي ٿو سڄي رات ساحر!،
لهر سو تماشو بنائي رهي آ.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

سمنڊ سارو سونهن جي جهوليءَ جيان پاسي پيو.
شام جو هر روپ جڻ هوليءَ جيان پاسي پيو.

مان نٿو ڄاڻا هوا ڇاتي چوڻ چاهي مگر.
راڳ سو پر پيار جي ٻوليءَ جيان پاسي پيو.

چنڊ تارن سان هي پريل نيرو نيرو آسمان.
ڪنهن نويلي نار جي چوليءَ جيان پاسي پيو.

دل - اڱڻ ٿيندو وسيع هو پيار جي ڦهلاءَ سان.
نفرتن ۾ ديس جڻ ڪوليءَ جيان پاسي پيو.

چاهه ۾ جو چنڊ جي اُڏري پيو آڪاس ڏي.
سو چڪورو منهنجي دل پوليءَ جيان باسي پيو.

دور ڪان ڪنهن ڪوڪ جو پڙلاءُ ٿو ڪن تي پُڄي.
گيت سو جڻ ماءُ جي لوليءَ جيان پاسي پيو.

يادگيرن جا سَوين سُرخاب ٿا پرواز ڪن،
روح منهنجي جو لُڇڻ چوليءَ جيان باسي پيو.

مان وڃان اڻ ڄاڻ منزل ڏي پيو تو ننڊ ۾،
پنڌ ”ساحر“ سونهن جي ڏوليءَ جيان پاسي پيو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com
Scanned with CamScanner

هوش منهنجو ڪنهن تہ لتيو ياد ناهي.
بخت جو سج ڪيئن لڙيو ياد ناهي.

ڳوليو مون مسجدن ۽ مندرن ۾.
پر خدا ڪنهن هنڌ مليو؟ ياد ناهي.

زندگيءَ سان پيار مون ڪي جنهن ڏسيو.
هو مسيحا ڪير پر سو ياد ناهي.

چاندني هن جي هُئي منهنجي اڱڻ يا.
ڦوهہ جوين چَندُ چڙهيو ياد ناهي.

ذات جا ڏيئا وري پڙڪڻ لڳا ها.
موهہ ڪنهن جي موهيو هو ياد ناهي.

هو نويلو ڪير هو چاڻا نتو مان.
زندگي پر ڪيئن بٽيو ياد ناهي.

ننڊ ۾ جنهن وار تي ساحر وڪيريا.
هو پرين يا واءُ جهوتو ياد ناهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ننڊايون ڪُتن، يا وڏايون ڪُتن،
زميني خدا جون خدايون ڪُتن.

اسان جو ملڻ آهي ممڪن تڏهن.
جڏهن وقت جون بيوفايون ڪُتن.

ٻري ٿو سگهي واٽ تي هي ڏيئو.
هوا جون مگر چلولايون ڪُتن.

اُميدون ٻہ هاٿي اُجهاٽيون وڃن.
پرين پر، نٿيون هي جدايون ڪُتن.

وڇان سلسلو ڪو جُڙي ٿو سگهي.
مگر شرط! آ، اوپرايون ڪُتن.

اُتان زلتن جو سفر ٿئي شروع.
جتان ماٺپيو ۽ سچايون ڪُتن.

جتي لوڀ لالچ ئي مقصد هجي.
اُتان ڪيئن ۽ "ساحر" ٻرايون ڪُتن.؟!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

مُـنـد جي ﻗـهـلاءَ ۾ ڇا رنـگ ۽ آهـنـگ ها.
وڏ ڦُڙي بـرسـات ڇيـڙيا ڇاتـہ جل ترنـگ ها.

چال ڏيئي هڪ، مـتـان ڪـويل اڏي ٻي لام ڏي،
لام مـان ڦُڙ ڦُڙ وُني، جاڳي پـيـا ڪي امنگ ها.

واءَ جا ڇڙواڳ جهـوتا تي وٽـن سـان گڏ نچيـا،
۽ پکـين مـيـلاپ سـان جڻ ڇِت ڇُريا ڇنـگ ها.

ڏار ۾ پيـنـگهـا ٻڌي ڳاتا سـکـين گڏ گـيـت ٿي،
مـيـنـهـن ۾ ڏوتل سـمـورا ڇوڪـرين جا انگ ها.

مون سڄي وسڪار ڪي ڳَڙڪيءَ منجهان ڀيٽي ڏٺو،
يـاد گـيـريـن سـوين برسـي پـيـا سـارنـگ ها.

سـوچيـان بيـٺـو اڪيلو زندگيءَ جا ڏينهن سي،
مند هن ۾ اي پرين پنهنجا بہ ڪڏهين سنگ ها.

ڪُڏ تي ويٺل ڪبـوتر جڻ تہ ٿي ”سـاحـر“ ڏٺـو،
اُپ تي اندلٺ پکيڙيا سونهن جا ست رنگ ها.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

لـمس پيـرن کـي ڏئـي جو لـهـر مـوتـي تـي وجي،
ڪا گهڙي نيڻن تڪي، پوءِ ڳهر موتي تي وجي.

سج جي اڳيان اچي تي، سج جي پويان وري،
شهر کي اونده ڏئي سحر موتي تي وجي.

تون سُتو آن انتظار جا، اُجهائي سڀ چراغ،
بند در تنهنجي وٿان ڪا پهر موتي تي وجي.

ڏس ڪناري کي ڇُهي ۽ هانوَ کي هلڪو ڪري،
موج ڇنڊي چوهه سارو بحر موتي تي وجي.

بند دروازو نه رکجانءِ، اي پرين ڪڏهين به تون،
بند در تان مون ٻڌو آ، مهر موتي تي وجي.

ڳوٺ ۾ جالي سگهي جا ڪين نازڪ چوڪري،
پيار جا رشتا ڇني سڀ شهر موتي تي وجي.

ڪو گهُرڻ وارو نه هوندو آ جڏهن "ساحر" تڏهن،
رحمتن جي عرش ڏي هر نهر موتي تي وجي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

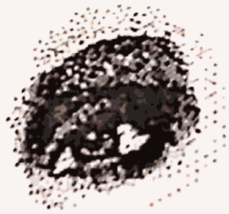

سونهن سوپيا جوت جوين ياد ناهي،
روپ ڪنهنجي موهيو من ياد ناهي.

ها سُتو هو پانهن سيرانڌي ڪري ڪو،
جنهن ڪني ٿي سونهن ارپن ياد ناهي.

ڪوڙ چهرا زندگيءَ جي گُهرج پٺيا،
تيز ڪنهن لئه دل جي ڌڙڪن ياد ناهي.

شوق هو آوارگيءَ جو سو سفر ۾،
ڀوڳنا جو ڪوني پل ڪن ياد ناهي.

درد کي آٿت ملي ٿي جن هٿن مان،
هُو مسيح هو يا ته موهن ياد ناهي.

جنهن ڀري بازار ۾ پٿر هنيا ٿي،
دوست هو يا ڪوني دشمن ياد ناهي.

پل وڇوڙي جا گذاريا ڪيئن "ساحر"
ڪيئن گذريو درد جو ٻن ياد ناهي.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

انسان جي شعور ۾ دنيا نئين چٽي ٿو،
هي رنگ ڪائنات ۾ ڪوئي تہ آ پري ٿو.

سورج ۾ جوت هيڏي چاڪاڻ ڪنهن پري آ،
هي چنڊ چو! تلاشي ڪنهن ماڳ جو وجي ٿو.

تازا گلاب جڏهين شاخن جي اوٽ مرڪن،
الهام پوپٽن کي، تعجب تہ ڪيئن ٿئي ٿو.

سامهون حسين صورت محو نظر هجي گر،
پوءِ وقت جي وڃڻ جو احساس ڪٿ رهي ٿو.

خاموش وقت کي هي ڪنهن آ زبان بخشي،
هرڪوئي پل وڃڻ جو پيغام ٿي وجي ٿو.

ڪڏهين ”غلام“ پيدا، انسان ٿيو نہ ساحر،
انسان ئي تہ هن کي زنجير ۾ وجهي ٿو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

چاتيءَ تي جو هٿ ڇُرَن تا،
ڪوري تن تي نانگ سُرَن تا.

سپنن اندر چنڊ ڏسان پر،
سپنا گهري ننڊ گُهرن تا.

ڪير تہ آ هي ڳرڪيءَ پرسان،
پاڇولا تي عڪس هُرن تا.

ڇير ٻڌي مان رقص ڪيان پر،
پيرن تازا ڦٽ جُهرَن تا.

هنج اڏارن ساڻ ڇگا هن،
چوڙا وينگس پانهن ٻُرن تا.

ڇير وڄي ٿي ڇم ڇم ڇم ڇم،
گهنگرو گهنگرو گيت جُڙن تا.

ذهن جي ڪينواس تي ساحر،
ساروڻين جا رنگ ڇُرن تا.

⊚

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

سونهن سموري دوکو آهي ڪوني ڪنهن جو ساجن ناهي،
مکڙا سندر آهن ليڪن منهنجو ڪوني موهن ناهي.

اوجهڙ آهن راهون رج پر، ڪوني ناهي سان سفر پر،
جيون جي زندان ۾ يارو روشن ڪوني روزن ناهي.

ميٺهن پيو آ مرڪون آهن سندرتا جون سڪون آهن،
پيچ پٺي آ ويل پٺي آ، ليڪن ساٿي ڪومن ناهي.

جذبا خوشبوئن وانگي مهڪن، چهڪن چند ستارا ڪتيون،
مرڪن جي سيلابن ۾ اڄ وس منهنجي دل ڌڙڪن ناهي.

شهر سڄي جون گهٽيون منهنجي قدمن جون ساکي ني آهن،
وقت رلل آ تڏهين تنهنجو هٿ منهنجي ۾ دامن ناهي.

واءُ وصل جو ورندو ڪڏهين ڪوبہ نہ ڄاڻي ليڪن ساحر،
تڙپ اڳي جيان ساڳي ناهي، جيون آ پر جوبن ناهي.

⊙

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

سکر ساڌ ٻيلي سچل جي نگر ۾،
گهڙي جا ڪٽي سين نچي ٿي نظر ۾.

ڏٺو ساٿ جوڀن اڏاڻا پکين جيان،
سموري حياتي رهيا سين سفر ۾.

چنو سنگ ڪيتا ڪرن سان جڏهن هو،
ڳپي ڪان رلندا لٽا سين شهر ۾.

ڀٽائي، اگڻ تي ڪٽي هٿ گهري سين،
دعا سا اجا پي رهي ٿي اثر ۾.

ٿيا ڪوڙ مهينا ويو ڳوٺ ناهيان،
ڦٽا ڦول هوندا اگڻ جي ٻپر ۾.

خير ناهي اهڙو ڪڏهن وقت ورندو،
پکين وانگي لهندس ڪچي هن پڌر ۾.

اسانجو به "ساحر" الڳ آ تشخص.
وڃايون سڃاڻپ اسان جو بحر ۾

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com
Scanned with CamScanner

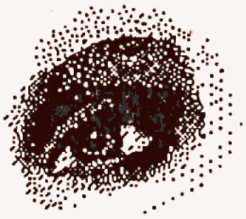

بڪئي پيٽ خاطر پرائي شهر ۾،
ٻڏي ٿو وڃي ماڻهو پنهنجي پگهر ۾.

مٽي آ مهانگي سهانگو هتي رت،
رهي ٿي حياتي سدا پر خطر ۾.

گهڙي ڪن ملي ڪا خوشي آ غنيمت،
نہ آ ڪوئي محفوظ پنهنجي ئي گهر ۾.

پيگو لوڪ سارو وڃي ٿو ھي ڪاڏي،
نہ ڪا ڄاڻ ڪنهنجي پئي ٿي بحر ۾.

سوا ٿو پرين ھي جيون ڪهاڻي،
مسلسل رهي ٿي اداسين اثر ۾.

صبح شام گاڏيءَ سندي ڏاند وانگر،
رهي ٿو ھي انسان ”ساحر“ سفر ۾.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڪنهن جاءِ تي ملي مان موهن خريديان،
سڀ ڪجهہ ڏئي بہ پنهنجو ساجن خريديان.

بازار ۾ وڪائو جيڪر ملي وڃي ها،
مان زندگيءَ جي عيوض جوڀن خريديان.

موٽاءِ تون بہ پنهنجي اجڙي ويل خوشي،
۽ مان بہ وقت کان ٿو درپن خريديان.

جي تازگي گلاب ۾ واپس وري سگهي،
بازار مان گلن جو جيون خريديان.

منهنجو نصيب جڏهين ڪنهن جو بہ پيار ناهي،
چالاءِ ڪنهن حسين جا درشن خريديان.

تون ٿو چوين تہ ڪوڙ پئي بازار ۾ ملي،
تون ئي وڪڻ تہ توکان ڌڙڪن خريديان.

برسات مند ۾ ٻي "ساحر" رهي اجيون،
ڪنهن کان پرين وڃي مان سانوڻ خريديان.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

هوءَ مرڪي نگاهن کي منزل ملي،
گيت کي سُر صدائن کي منزل ملي.

ڪوتہ آهي ديوارن جي پوبان لڪل،
مان جي آ ادائن کي منزل ملي.

رات خوشبوءِ جي آهي آجيان ڪئي،
چند تنهنجي شعائن کي منزل ملي.

منهنجي پاڙي ۾ تازو ڪنول آ ٽڙيو،
ڳوٺ جي آ هوائن کي منزل ملي.

ماڳ تائين پُڳا منهنجي سوچن سڳا،
ماءُ جي آ دعائن کي منزل ملي.

تو پتين کي پڳو مون ڪشالا ڪٽيا،
نيٺ پنهنجي وفائن کي منزل ملي.

لڙڪ ڪنهنجا اکين سان چميا مون جڏهن،
پيار جي انتهائن کي منزل ملي.

چاهتن جا ڪنول دل ۾ ”ساحر“ ٽڙيا،
زندگيءَ جي خلائن کي منزل ملي.

⊚

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com
Scanned with CamScanner

سنوار پنهنجا اُداس ڪاڪل، بهار رم جهم نراس ٿيندي،
جوان مکڙو ڪوماٽو جيڪر، گلاب موسم نراس ٿيندي.

هي گيت منهنجي چپن جا ساقي، شراب ناهن سراب ناهن،
حقيقتن جي ڪليون نه رندؤ، صراحي دم دم نراس ٿيندي.

حُسين عه جاتو ٿي چاهتن جي، ايثار جي ويل نيٺ ايندي،
لهو نه ڪريو تنبو نه سڙيا، ڏهين محرم نراس ٿيندي.

نه گهور نچڻي نه گهور ايڏو، ادا ادا تي نثار جيون،
تون پير ڪٺ ڪر وجود ڦاڪون، نه چير چم چم نراس ٿيندي.

ها ڏينم پنهنجن اکين ڪتورا جنم جنم جون اُجون اُجهايان،
ها سيڪ منهنجي چپن تي جوين، جواني ريشم نراس ٿيندي،

هي جهول منهنجا قبول ڪر تون، سبو به آهي وضو به آهي،
وفا نه چاهي جفا به ورناءِ، اُميد جانم نراس ٿيندي.

نه چين گهرجي نه چنڊ گهرجي، آ نند منهنجي عبادتن سان،
هتن ڪي مليو نه لمس ”ساحر“ چپن جي شبنم نراس ٿيندي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

گلابن تي شبنم جي آلاڻ جهڙي،
تڙي ياد موتين جي سرهاڻ جهڙي.

جدائي پرين لڙڪ ئي لڙڪ آهي،
وصل جي گهڙي چنڊ - چانڊاڻ جهڙي.

نہ ميندي نہ موتيا نہ مُگرا تڙن تا،
حياتي بنا پرت - پهراڻ جهڙي.

اسين پل صراطن جا اڻتڪ مسافر،
اسان جي خدائي نہ نرواڻ جهڙي.

هي ڪومل هٿن تي نرم لمس جاڳيا،
چپن جي ڪليسا تہ ويراڻ جهڙي.

اميدون صليب سندي راند "ساحر"،
۽ خواهش ملڻ جي بہ مانڌاڻ جهڙي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

در تي دستڪ ڏنم ڪنهن نه ورندي ڏني نيڻ سارنگ ٿيا،
آس جي لام مان ياس جا گل چُني نيڻ سارنگ ٿيا.

گهوٽ جي هنج ۾ هڪڙو سپنو هُيو ڪنهن نئين لمس جو،
ڄڄ سهرا هنئي پر رني ٿي وني نيڻ سارنگ ٿيا.

باغ جا گل ڇڻيا جوش پوڙهو ٿيو ٿي نظر جهانوري،
زندگي هر طرح ٿي آ بنجر ڀني نيڻ سارنگ ٿيا.

دوستن ۾ جهليو چاڻ مونکي به هئي نانگ زهريلو آ،
پوءِ به سيري اڳيان تنهنجي آڱر ڏني نيڻ سارنگ ٿيا.

رات ساري نگاهن ۾ منظر هئا ڪنهن نئين سونهن جا،
ڪوڪ ڪوئل ڪئي ۽ ڪڏي سج ڪني نيڻ سارنگ ٿيا.

هوءَ بيجان پٿر جيان ٿي وئي مان به حيران ٿيس،
ياد آئي ڪئي وقت جا رهزني نيڻ سارنگ ٿيا.

شبنمي سوچ تي لوڪ پٿر هنيا ڪنهن نه ڄاتو هُيو،
گيتُ "ساحر" سندو آهي ريشم پني نيڻ سارنگ ٿيا.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

عشق جي درگاھ ويندڙ پيچرا محدود ھا،
تي اسان کان طئہ نہ سگھيا فاصلا محدود ھا.

نفرتن جي ڏنڌ جي ڪاتي نہ تي سرحد ڪُٽي،
چاھتن جي جڳنن جا سوجھرا محدود ھا.

ڪيئن منھنجي روڳ جي تون انت تي پھچين بہ ھا،
دل جا دل دھليز تائين حادثا محدود ھا.

ھوءَ نيٽن پيچرن تان دل اندر پھتي نہ ھئي،
دوش ھن جنو ڪين ھو پر واسطا محدود ھا.

مند بدلي خواب وڪريا تيا سفر سارا تمام،
پن اکين جا پاڻ تائين رابطا محدود ھا.

ھاءِ دل جي آرزو دل جي اندر ڏکندي رھي،
چوتہ توتي پروسا ۽ آسرا محدود ھا.

تون فقط پنھنجي انا جي دائرن ۾ قيد ھُئين،
تنھنجي سوچن جا بہ "ساحر" سلسلا محدود ھا.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

هُو سپني جيان هو، ڪُلي اک ڊهي ويو،
نئون روڳ دل کي مگر آ ڏئي ويو.

لڏي لام تي شام موتيو جو مُرڪيو،
حسين يادگيرين جي مالا پوئي ويو.

هُو شبنم سان ڌوتل هو جهونڪو هوا جو،
اکين کي وٺيو ۽ اندر ۾ لهي ويو.

هو ڌڙڪڻ جيان دل ۾ آباد هو ۽،
جو وڇڙيو لڳو ڪوني تارو ڪري ويو.

مان خاموش گهوريان پيو چنڊ ڏي ٿو،
آ منظر نگاهن ۾ ڪنهنجو جڙي ويو.

جڏهن نظم ڇيڙيو بهارن جي لهرن،
سنيهو گلابن سندو جڻ پڄي ويو.

ڪوني دل ۾ گهر جي ديوارن تي "ساحر"
فقط نانءُ پنهنجي جي تختي هڻي ويو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اکين ۾ لڙڪ لڙڪن ۾ بہ ڏنڌلو عڪس هوندو آ،
نگاهن جي حدن تائين، حسن جو رقص هوندو آ.

مان جنهنجي نفرتن جي شدتن جو هان نشانو ٿيو،
سندم دل جي ڪليسا ۾ اهوئي شخص هوندو آ.

تون منهنجو دوست هوندي پي جلادن جي صفن ۾ آن،
جلادن جي بہ دل ۾ مون پڌو آ ترس هوندو آ.

ستارا همسفر منهنجا آهن اونداهين راتين ۾،
پرين تنهنجن ئي زلفن جان هي مهربان عرش هوندو آ.

وجهي بي جان شيءِ ۾ پي چڏيندو روح آ يارو،
حسن جو پهريون وسڪارو تہ ڪو پارس هوندو آ.

خوشين جو رقص هوندو آ، وصل جي رات ۾ ليڪن،
ملي وڇڙي وڃڻ جو پي تہ الڪو سرس هوندو آ.

اکيون ڇهرن جي ڳولا ۾ سفر ۾ ٿيون رهن "ساحر"،
چپن کي ڪنهن جي رُخسارن جو گهربل لمس هوندو آ.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

خالي ڪشڪول جان نيڻ خالي هئا،
هڪڙي سپني جا تو در سوالي هئا.

پيار جا پل پرين نفرتن جي صديءَ،
ڪان بہ بهتر هئا لازوالي هئا.

ننڊ اوڌر گهريم رات مرڪي ڏنو،
چنڊ گهوري ڏنو غم حوالي هئا.

جيئن چاهيو اوهان ائين چرچر ڪئي،
ڏور تي رقص هو ٽهڪ خالي هئا.

تنهنجي جهوليءَ وڌا مون مرادن ڪنول،
منهنجي نيڻن جا جلوا جلالي هئا.

مون تي گيڙو لٽن جو اجان سحر آ،
زلف محرم ڏهو چپ غزالي هئا.

شهر جون سڀ گهٽيون ٿي لڳيون خواب ڪو،
گيت مرڪن جا ”ساحر“ مثالي هئا.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

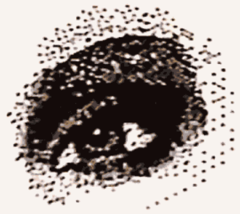

پيار تنهنجو ملي، لهر بڻجي ڇُلان،
گيت بنجي گُهلان، واءُ وانگي رلان.

خواب تنهنجا سپني، ساپيائون پسن،
نيڻ تنهنجا ڪڏهن، شل نہ آلا پسان.

يادگيرين جا سيلاب آيا جڏهن،
ننڊ اوجهل رهي، خواب بي گهر جيان.

نيڻ تنهنجا پرين، مڌ آڇين ٿا،
مان تہ پياسو اڃي، بوند لئہ ٿو سڪان.

گهور ائين نہ موٽڏي نگاهون ڪٺي،
دل آ نازڪ گهڻي، مان جُهري ٿو پوان.

تنهنجو پهلو گهڙي ڪن ٿڻي ڇانورو،
ٿڪ ساري سفر، جا مان پُلجي وڃان.

تون اشارو ڪرين مان سپئي فاصلا،
هڪ لحظي ۾ ”ساحر“ ڪري طئہ اچان.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ها پونم رات سنڌوءَ تي اڪيلا پاڻ هونداسين،
هوائن جا اسين مرڪز، گلن - سرهاڻ هونداسين.

ستارا تنهنجي مکڙي کي ڇهي مدهوش ٿي ويندا،
ڏياريءَ جو سمو هوندو، ڏئين چانداڻ هونداسين.

جوانيءَ جا ڪنول ٽڙندا نشيلن تنهنجي نيڻن ۾،
اشارن جا ڏيئا پرندا، اکين - ڳاڙهاڻ هونداسين.

نديءَ ۾ جل پريون ترنديون، لهر ٿيندي هندوري جيان،
سمي جي اوٽ ۾ موجون، چڙهيون مهراڻ هونداسين.

سموري شهر ۾ هوندا، قصا پنهنجي وفائن جا،
اسين ئي عشق جي رتبي، سندا اهڃاڻ هونداسين.

ڪڏهن تنهنجن نگاهن ۾، فقط منهنجو گذر هوندو،
هٽيو پردو حجابن جو، نه پوءِ اڻجاڻ هونداسين.

اسان جي هر گهڙي "ساحر" خُمارن ۾ گذر ٿيندي،
خوشي هوندي جي حاصل پوءِ ڏکي ڇاڪاڻ هونداسين.

⊙

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڳڙ کي ڪُلي تہ منهنجو ٻاهر ڏيان ٻُهتو،
خوشبوءِ جي سهاري تو گهر ڏيان ٻُهتو.

موسم حسين ڦهلي گهنگهور ٿيون گهٽائون،
منهنجو پرين اُڏي آ تو در ڏيان ٻُهتو.

تنهنجي اکين مان چشما تہ سونهن جا وهن ٿا،
پياسن جو توڏي تڏهين اڪثر ڏيان ٻُهتو.

هُن پار زندگيءَ جو حاصل رهي ٿو تڏهين،
بادل وٺا تہ منهنجو هُن پر ڏيان ٻُهتو.

سپيئي اُجالا تنهنجي چهري منجهان ڦٽن ٿا،
مرڪيو جو چنڊ منهنجو تو ڳر ڏيان ٻُهتو.

بيڙيءَ ۾ ڪا مهاٽي جارو ڪتي تہ منهنجو،
خوشبوءِ جان اُڏامي ڪينجهر ڏيان ٻُهتو.

در کي ڇيهو هوائن جڏهين بہ رات ويلي،
ساحر جو توڏي ڇرڪي هرهر ڏيان ٻُهتو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڏيمي ڏيمي رات ڳهي ٿي،
ساروٽين جي ماڪ پئي ٿي.

چنڊ، ستارا رقص ۾ آهن،
رات نرالا ڪيپ وسي ٿي.

ريل وئي آ درد ولوڙي،
يار جدائي لڙڪ اٿي ٿي.

بوند اکين جي ڪين ڪٿي،
مئه بہ هيڪاري درد ڏئي ٿي.

گيت هوائن جهونگاريا هن،
دل جي ڌڪ ڌڪ تيز ٿئي ٿي.

ٻاهر گهرو سناٽو آ،
اندرين چپ تي چنگ وڄي ٿي.

"ساحر" دل جي سنڌؤ - جل ۾،
لهرون لهرون ناوَ تري ٿي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

خوشبوءِ ڪنهنجي گهر کي معتر ڪري وئي آ،
سندر اُجاڙ سارا، منظر ڪري وئي آ.

ڪچنار جي ڪليءَ جان نازڪ حسين نينگر،
پهرين نظر نهاري، پٿر ڪري وئي آ.

تخليق کي ڏسان يا فنڪار جي هنر کي،
مورت حسين مونکي، ڪافر ڪري وئي آ.

خوابن ۾ خواب هن جا واسو ڪري وياهن،
خيالن ۾ سونهن هُن جي چڻ گهر ڪري وئي آ.

دريا ڪچي گهڙي تي ايندي تري نه سهڻي،
مون کي ته ٻئي ڪناري، ميهر ڪري وئي آ.

مدهوشيءَ ڪيف ۾ ڀُٽڪان ته نانءُ هنجو،
سوچن ۾ ذهن منهنجو محور ڪري وئي آ.

مُرڪن جا پٽ اُکولي وئي هلي آ ساحر،
منهنجو اندر سمورو ٿوهر ڪري وئي آ.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com
Scanned with CamScanner

هر خواب کي ساپيا چئي نادان رهيو ناهي،
ڪو تنهنجي واعدي تي ايمان رهيو ناهي.

خاموش نگاهن ۾ ڪئي درد لڪل آهن،
پر دل جي ساگر ۾ طوفان رهيو ناهي.

مان تنهنجن نيڻن ۾ هڪ خواب تلاشيان ٿو،
جنهن خواب جو هاڻي ڪو نشان رهيو ناهي.

دردن جي موڙي ۾ لڙڪن جي دولت آ،
هن دل ۾ مهڪ ۾ ڪو گلدان رهيو ناهي.

معنيٰ ته ملي وئين تون هڪ آس پني آهي،
پر جذبن ۾ گرمي جولان رهيو ناهي.

در تنهنجي تي پهتا سڀ خوابن رستا هن،
پر تنهنجي ملڻ جو ڪو امڪان رهيو ناهي.

تون گهور نه او سانئڻ مان پيار مسافر هان،
پر پاند ۾ منهنجي ڪوئي دان رهيو ناهي.

تون دور هئين جيسين گمنام هُيو "ساحر"
تو سنگ ڏنو دل ۾ ارمان رهيو ناهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

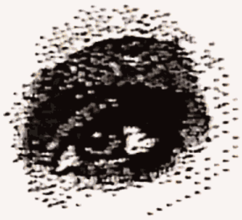

هوءَ مرڪي ته ٽڪ سڀ وڻيون ٿي ويون،
روشني روشني دل گهٽيون ٿي ويون.

مڌ آڇيو هيو هُن نگاهون ڪٽي،
مون لئه پر جام گهريو اکيون ٿي ويون.

سنگ هنجو هُيو تهڪ ها همسفر،
۽ خوشين جون گهڙيون يي سڪيون ٿي ويون.

نيڻ نيڻن جي ساگر ۾ گم ٿي ويا،
سونهن پوڄا ڪندي ڄڻ صديون ٿي ويون.

خواب جهڙو پرين روبرو جو پسيم،
منهنجون پوريون سيئي اکڙيون ٿي ويون.

پيار جي چانوَ ۾ مرڪ مرهم بڻي،
زلف بادل ۽ اندلث چڳون ٿي ويون.

تو خلائن ۾ "ساحر" ٿي گهوريو جڏهن،
چنڊ مدهوش ڳهيريل ڪٽيون ٿي ويون.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

نہ ڄاڻ تنهنجي اکين ۾ ڇاهي پيام ڪهڙو ڏيڻ گُهرن ٿيون،
حسين تنهنجي چپن جون لهرون اداس نغما چوڻ گهرن ٿيون.

نہ ڄاڻ تنهنجي بدن ۾ ڇاهي، ڇڪيو اڇان تو اڇاڻ تند ۾،
وشال تنهنجي اکين جون جهيلون هندورو مون لئہ ٿيڻ گُهرن ٿيون.

گهڙي گهڙي سان ملي وئي آ ڪڙي ڪڙي آ وجود سارو،
نراس مند ۾ اداس راتيون بہ چار پل ئي نچڻ گُهرن ٿيون.

هي تند ڪهڙي تو ڇيڙي راڳي، هي تن بدن ۾ تو سياندو ڊوڙي،
هي خواب آ يا سراب ڪوئي رڳون رڳن ۾ رچڻ گُهرن ٿيون.

ندي سمنڊ جي تلاش ۾ آ، سِپن ڪي بوندن جو سنگ گهرجي،
جوان جذبن جون ڪروٽون پيِ رباب وانگي وڄڻ گُهرن ٿيون.

اسان جي گيتن جنم جنم کان تلاشيو جنهن کي هوائون ٻڌجي،
گلاب چهرو اهو آ شايد نگاهون جنهن کي چمڻ گُهرن ٿيون.

مان وحشتن جا اوڙاهہ اُڪري دوار تنهنجي پُڳو هان "ساحر"
ٿڪل ٿڪل هي حيات گهڙيون سڪون پل ڪن وٺڻ گُهرن ٿيون.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اجوڪي شام نيڻن جي حدن تائين گلابي آ،
هوا مدهوش ٿي پاسي فضا ۾ جڻ شرابي آ.

جواني منهنجي جهوليءَ ۾ پڪل انب جان ڇڻي پيئي،
هي منظر بي يقين جهڙو حقيقت ۾ خوابي آ.

اسان آسُن جي ڏيئن کي اُجهايو ۽ ڪڏهن ٻاريو،
اوهان آيا تہ گذري وئي پرين هر رُت عذابي آ.

ايئن چرڪي نہ هٿ پوبان اسان دل جي ئي مسجد ۾،
اوهان اڳيان جهڪائي سر ماٺي دولت ثوابي آ.

سموري زندگي جنهن جي تلاشين ۾ رليو آهيان،
اهوئي اوپرو چهرو اهائي اڪ حجابي آ.

هي منهنجي راهہ ۾ ڪنهن جون نگاهون ٿيون رهن روشن،
هي منهنجي دل جي ڏڪ ڏڪ ۾ ردم ڪهڙو ربابي آ.

چڻن چن چير جي ”ساحر“ ۽ پيرن جي ڪڇڻ ۾ چڻ،
ڪوئي جادو سمايل آ نظر ناتر عقابي آ.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

مان چاهيان ٿو اوهان جي دل ۾ پنهنجي جاءِ ڪا جوڙيان،
اوهان چاهيو ته دنيا چا حياتي پيار تان گهوريان.

اها دوري پروان جيان اجان ڪيسين ڏنگيندي پئي؟
اجان ڪيسين اکيون ترسن صبر جي بانسري سوريان.

گهڙي ڪن ئي سهي پنهنجن نگاهن جا پڳهه کوليو،
گهڙي ڪن ديد درشن تي هوائن جا مان رخ موڙيان.

گلابي نيڻ چرڪن ٿا سبب ڪهڙي نٿو ڄاڻان،
وفائن پل صراطن تي مگر ٿو پاڻ کي جهوريان.

حسن ديوار جي پاڇي جيان پهلو متي ويندو،
تڏهن پي سونهن جي پوبان انائون تند تي توريان.

جيئڻ جي ۽ مرڻ جي هر گهٽي پوري ٻه ٽيٽي آ،
اکين جي جهيل ۾ دل تي چوي مان پاڻ کي ٻوڙيان.

جواني بي رخن جي تياس تي مصلوب آ .”ساحر“
صليبن کان مسيحن جا پراڻا واسطا توڙيان.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

عڪس ڏنڌلا ٿيا روشنائي وئي،
مون لئہ پڙيانگ ٿي آ خدائي وئي.

شام آئي تہ بي چين ٿي دل وئي،
رات رئندي آ لڙڪن ۾ جائي وئي.

هڪ ڏياتي اُجهي دل لهوءَ مان وري،
ٻي ڏياتي پرين آ جلائي وئي.

دل لهو آ رني پل اکين کان پڇو،
ياد تنهنجي پئي رات آئي وئي.

هوءَ بيوس هئي تو نہ جاتو ميان،
ڏور ٿي آهہ پتلي نچائي وئي.

خواب خوشبوءِ جيان رات اوجهل هئا،
ننڊ پرڏيهہ ڏي آ اُڏائي وئي.

تون نہ ماڻي امرتا کي "ساحر" سگهين،
تنهنجي ڪوشش ۾ ڪوتا اجائي وئي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

چانڊ چوري ڏئي راهه ويندي رهي،
پير دل جي مٿان چڻ ڏريندي رهي.

منهنجي دل جي ڪلي ڪين مرڪي سگهي،
چنڊ ڳوڙها رنا رُت ڏنگيندي رهي.

خواب ور ور ڏئي روز ايندا رهيا،
هوءَ سايا مگر دور ٿيندي رهي.

مان اوجاڳن جي دوزخ ۾ جلندو رهيس،
هوءَ گلابن جي پاڪر ۾ نچندي رهي.

گيت ڪورا قلم کان رنل ئي رهيا،
مند ايندي رهي ڇهڪ ڏيندي رهي.

بند ديدار جي ٿي وئي هر گهٽي،
نيڻ لڇندا رهيا سونهن جلندي رهي.

شهر جي چونڪ تي پيار نيلام ٿيو،
بخت ”ساحر“ لُٽيو پريت رئندي رهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اُداس چنڊ ۽ نراس شاعر، اُجاڙ رستن جا همسفر ها،
هوا ها دردن جا راڳ ڇيڙيا، نظارا واهڻ جا نوحاگر ها.

اوهان تہ پر مان اجاڻ بڻجي، ويا متي ۽ هٿن ۾ منهنجي،
گلاب تنهنجي نفيس زلفن، کي سونهن ارپڻ لئہ منتظر ها.

هي چانڊني هي اجهاڳ ساگر، هي ربت تذڙي خُمار اکين،
تلاش تنهنجيءَ ۾ وستي وستي، تہ دل جهروکا بہ دربدر ها.

اسان هو جيڪو حسين چهرو، نگاهہ دل جو بنايو مرڪز،
اهو نہ مليو پيا گهٽيئي، جوان جوين قريب - تر ها.

اوهان جي محفل ۾ بي رخن جو، نشانو مان ئي اڪيلو بڻيس،
اڪيلو مان ئي هيس بيگانو، پيا تہ پنهنجا ۽ معتبر ها.

نمن جون ڇائون وبون اسان کان، رهي آ مٽيءَ جي مهڪ باقي،
جنون تنهنجي پرين اسان کان، کسيا خوشين جا سيئي ثمر ها.

ڏکو سفر هو ثمر نہ سنگ هو، اجاڻ راهون اڪيلو "ساحر"
قدم قدم تي نکور نوکر، تکل مسافر کندن سفر ها.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

مسيحا ني خدا تنهنجي گهٽا رم جهم کي جنمي ٿي.
سڪل ذرتي جي سيني مان پشم ريشم کي جنمي ٿي.

اڪيلائي نرا ٻساني ڊگهي هيءَ رات خاموشي،
پرين تنهنجي جُدائي پڻ عجب عالم کي جنمي ٿي.

نگاهن ۾ سحر جهڙا ٽڙن ٿا ڏيک چوڏاري،
محبت ني خذائن ۾ حسين موسم کي جنمي ٿي.

امن جي جهول ۾ آهي ڏياري عيد ۽ ڪرسمس،
پرين هٿي جنگ دنيا ۾ فقط ماتم کي جنمي ٿي.

سليقا پيار جا جڏهين وساري ٿي ڇڏي دنيا،
تڏهن عسيٰ محمد ۽ مٽي گوتم کي جنمي ٿي.

وڙهن ٿا بي ڊپا لشڪر وفا جي جنگ ۾ جڏهين،
لهوءَ جي بوند ڪربل ۾ ڏهين محرم کي جنمي ٿي.

هجڻُ تنهنجو فقط منهنجي هجڻُ جو آ پتو ورنہ،
وڇوڙن جي گهڙي ساحر اڪين آگم کي جنمي ٿي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

مسجد، مندر، عيد، ڏياري، هوليءَ جهڙو،
تون تہ مقدس سنڌو - ماتا، ٻوليءَ جهڙو.

تنهنجي قدمن ۾ آ سارو شهر پريں!
منهنجو ڀاڳ بہ منهنجي قاتل چوليءَ جهڙو.

هانوَ - هندوري تنهنجا ئي احساس لڏن ٿا،
ٺهڪ بہ تنهنجو سندر پيار پروليءَ جهڙو.

ايڏو الجهيل آهين کهڙي ڳاڻ پريں؟
ڀاسين ٿو تون خالي اجڙيل کوليءَ جهڙو.

ڏونهاٽيل منظر جي پويان رات سڄي،
گيت گهليو ٿي منڙو امڙ - لوليءَ جهڙو.

سونهن بہ تنهنجي پوئين شب جي خواب جيان،
خيال بہ تنهنجو تنهنجي تن جي چوليءَ جهڙو.

تون تہ ڪناري وانگي ارڏو آهين ”ساحر“
مان تہ اڌوري واپس وريل ڇوليءَ جهڙو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

تن بہ مهڪي پوي روح جل ٿل ٿئي،
تنهنجو پهلو پرين مونکي حاصل ٿئي.

مان خدائي اکين جي ڇڏي ٿو اڇان،
تنهنجي دهليز ئي شال منزل ٿئي.

اوت اهڙا اکين جا ڪٽورا پري،
دل تنبوري جيان روح پايل ٿئي.

سنڌ منهنجي امرتا جو ڪارڻ هئي،
سنڌ تنهنجي بہ سائڻ ٿي آيل ٿئي.

منهنجي نيڻن ۾ آزين جي آلاڻ ۽،
هو تہ پٿر جيان ٿو نہ گهايل ٿئي.

درد جي پنڌ جي ڪائي منزل نہ آ،
پر تڪي اُس ۾ ڪوتہ بادل ٿئي.

درد ساگر جيان ٻانهن کوليو وتن،
پيار "ساحر" نہ ڪوئي ٿو ساحل ٿئي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

بسنت آئي، گلاب ٽڙيا، هڳاءُ ڦهليو گلي گلي آ،
نڪور مکڙين، تي پونر مڙيا، عجيب نيڻن ۾ بي خودي آ.

شراب تنهنجي اکين جا اٿجهل، ڪلال آهون اسين به پياسا،
پيو پياريو، حجاب ڪهڙا؟ ٻه چار گهڙيون ته زندگي آ.

جنون آهي، جوان آهيان، نگاهه ڪنهنجو نيشان آهيان،
فضول منهنجي، نه آ عبادت ثواب جهڙي گهڙي گهڙي آ.

پکين - پرن تي، نظم لکي مون، ها ڏيهه تنهنجي اڏايا ساجن،
جواب آيو، ويا خواب وکري، نه هاڻ ماضي ڪوي رهي آ.

هي منهنجي نيڻن، جون خواب گاهون، ٻه تنهنجي خوابن جون منتظر هن،
نه ٻوٽجن تا، ڏوار دل جا، ڏيان - ڳڙڪي صدا ڪلي آ.

شعور ۾ جو، گلاب - چهرو، وسي ويو آ خمار ٻٽجي،
ڪڏهن ته هٽندو، وچان هي پردو، اميد جاڳي وري پئي آ.

نمن جون چانئن، وکوڙيو "ساحر" پنجوڙ ٻٽجي ويو آ پنگهٽ،
گهڙو گهڙي تي، هي چير چم چم، نگاهه موٽڻ ڀلي وئي آ.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

اوجاڳن جون ارتيون منهنجن پاڳن ۾،
تنهنجي پهرين وک پرين آ ماڳن ۾.

رُج - سفر جي وڻجارن کي رات سجي،
ننڊ نہ آئي خوشبوءِ واسيل باغن ۾.

ڏيمي ڏيمي رات وجي ٿي ڏينهن طرف،
جهيٽي جهيٽي چانڊوکي آ چراغن ۾.

ممتا جهڙي مهک اچي ٿي ڌرتيءَ مان،
مرهم جهڙو چين مليو آ راڳن ۾.

مرکن جون مالهائون تنهنجو پاڳ مگر،
منهنجو جيون جکڙيل آ ويراڳن ۾.

کير اسانکي آٿت ڏيندو، شهر سجو،
ورتل آهي پنهنجن پنهنجن داڳن ۾.

چهرو دل جو آئينو آ کيئن لکي؟
پياس چپن جي "ساحر" مرک مساڳن ۾.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

جڏهن خاموش نيڻن جي اشارن کي ملي منزل،
سيئي مهڪيون گهٽيون دل جون نظارن کي ملي منزل.

ڏسان ٿو دور تائين مان، ڪنول ٽڙيل نگاهن ۾،
پکين ٻوليون وٽن ٿيون ۽ بهارن کي ملي منزل.

وٿورو چين هو دل جو، اکين کان ننڊ اوجهل هئي،
اوهان مرڪي ڏنو جڏهين، قرارن کي ملي منزل.

ڇهيو منهنجي نگاهن هو، جڏهن ڪورو بدن هُن جو،
پرين جي ڪل ادائن جي، شرارن کي ملي منزل.

هئا تجسس وڪوڙيل پل، هوائن راز کي کوليو،
هٿيا بادل ڪٽين، چنڊ ۽ ستارن کي ملي منزل.

پرينءَ پر تائين پکڙي جو، حسن جي هاڪ مون ڇاتو،
لهر مدهوش ٿي آئي، ڪنارن کي ملي منزل.

سفر ۾ همسفر جيسين هئا سين اوپرن جهڙا،
ٿيا محرم پرين "ساحر" سهارن کي ملي منزل.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

ڏيئن ۾ تيل نيڻن ۾، حسين سپنا ضروري ها،
حياتيءَ جي رڃن ۾ پيار جا پاڇا ضروري ها.

اسين چوڙين جي ڇن ڇن ۾ رهياسين مست بيگانا،
پيون ها مست نيڻن مان ٻہ ٽي پيالا ضروري ها.

بيٺو مايوس آن هاٽي دفن ڪاٿي ڪيم خود کي،
ڇريا جذبن جي قبرن تي لڳل ڪتبا ضروري ها.

سدائين دل ڪليسا ۾، فقط هڪ نانءُ ورجايو،
اکين جي چرچ ۾ پيا پيي حسين چهرا ضروري ها.

ائين هر روز مندر ۾، پوڄاري پاپ ڇا ڌُئندي؟
گناهن جي پاڪائي لئہ، ٻيا رستا ضروري ها.

سنڌءِ دهليز تان نڪري، پڳاسين شاهہ جي در تي،
پرين صدمن کي ڌوئڻ لئہ، اوچا رتبا ضروري ها.

اسان خانہ بدوش ڪي، پنهنجو داسي بنائڻ لئہ،
حسن جا ٿول ۽ "ساحر" جوين، جلوا ضروري ها.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

دیا نہ جنھن جي نگاھہ ۾ آ انھيءَ ڪان ڪھڙو نياءُ ٿيندو،
صبوح جھڙين گھڙين جو قاتل شام جو سو نہ ڀاءُ ٿيندو.

اوھان وڃڻ جا علم نہ ڇوڙيو گھڙي تہ ترسو ڪو پل تہ ويھو،
ٻريون ٻريون ھي اجھو ڏياٽيون اجھو اجھو ھيءُ شعاعُ ٿيندو.

وفائون ايذيون غليظ ٿينديون قدم قدم تي صليب سجبا،
سچائي جذبن جي گار ٿيندي، خلوص گھرو ڪو گھاءُ ٿيندو.

اوھان ڪي ڳولا سڪون جي آ، اسان جي دل کي بہ چين گھرجي،
قدم قدم سان ملي ڪچيا پوءِ جنم جنم جو نڀاءُ ٿيندو.

تماشو جيڪر ڏسڻ تون چاھين اسان جي تڙپڻ ۽ بيوسن جو،
سياڻ منھنجو وجود ٽنگبو ۽ چونڪ تي ھڪ نماءُ ٿيندو.

نہ منصفن تي يقين ھو ۽ نہ ڀروسو تو مٿان ھو قاضي،
اسان تہ پھرين وتو ھو پرکي عدل جو ڪاڏي جُھڪاءُ ٿيندو.

دري تہ کوليو ھوا اچڻ ڏيو ھي بند گھر ۾ تہ دم ٿو گھٽجي،
دوار دل جا کُليا نہ "ساحر" جنوني جذبو الاءُ ٿيندو.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

چنل پايل جي گُهنگُرن ۾ لڪل ڪو گهاءُ ا جانان،
جوانـــي رج ۽ جيــــون رڱو پــچتـــــاءُ آ جانـــان.

صبح جون هي گهڙيون سندر سفر يادن جي ڀاڪر ۾،
دري نيــٽن جي مـهـڪي ٿي گلن - ڦـهـلاءُ آ جانان.

نہ ڪر تون ڳالهہ جذبن جي جذبا ڪيـر تو پرکي،
نگهہ اوڏانهن رک پنهنجي جيڏانهن جو واءُ آ جانان.

صليبن ڪان بچياسين دار جي سرڪڻ سنواري وئي،
اسان جو ڪنهن بہ ظالم سان نہ ڪو سرچاءُ آ جانان.

ائين گهوري ڏسين ڇاتي تـماشي تي نظر رک تون،
تـــمـــاشـــو آ ســچي دنـيـــا جواتــي داءُ آ جانـان.

شهر جي شور ۾ ڏبجي ويون لوڪ گيت جون ٻوليون،
نرالو گــيـت واهڻ جو بـٽـيــو ســوداءُ آ جانــان.

اسان رولاڪ پنڇين کي نہ ڏي چوڳو چڳو ”ساحر“
اسان جي گهرج مرڪون ۽ گهڙي ڪن ڇاءُ آ جانان.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

واءُ گهلندو لهر جڙندي پير ڪجندا چير وجندي،
پيار جي ورلاپ سان ئي دل گلي روشن آ ٿيندي.

سنگ هن جا دل جون سڀ الجهنون ميٽي ڇڏيندا،
مُرڪ هن جي ڇڻ تتل صحرا مٿان ڪا بوند باندي.

هوءَ گليءَ جي موڙ تائين چاندنين جي قافلن سان،
ڪنهن پريءَ پيڪر جيان ئي جوت جلون کي ڇٽيندي.

تون صدين جي پنڌ ۾ پيڙا جي آهين دز ٿيو،
اي ڪوي تنهنجي ڪويتا ڪيئي صديون ٿي ڇانوَ رهندي.

بات جي سيني ۾ خنجر تو هٽي هو ڪڙ ڪيتو،
زندگي زندان ۾ پي جياپي جا ئي خواب اٿندي.

مان خدائي جي مٿان ويساهه پي پختو رکان تو،
۽ خدائي منهنجي جذبن جو سدائين مان رکندي.

تون گلن جي موهه ۾ جي باغ جي سيوا ڪندي،
پوءِ عقيدت مان ئي تنهنجي ماڪ "ساحر" پير ڇهندي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

رات مون هڪڙي گذاري راحتن جي اوٽ ۾،
باقي جيون پوڳيو آ وحشتن جي اوٽ ۾.

شام جي لالاڻ جهڙي نرم نازڪ ڇوڪري،
پل جو جلوو ڏئي لڪي وئي گهر - پتين جي اوٽ ۾.

زندگي ساري هوا ۾ ڪير ٿو ڪاٽي سگهي؟
ها گهڙي ڪن جو مزو آ شهر تن جي اوٽ ۾.

چنڊ جي پوڄا ڪرڻ ۾ پاپ ناهي واعظا،
دل جي رونق آهي وڌندي چاهتن جي اوٽ ۾.

هر هوا جي جهول ۾ ته ماءُ جي لولي نه آ،
ماءُ جي خوشبوءِ ته آهي جنتن جي اوٽ ۾.

ٻار جي نيڻن ۾ آهي پاڪ جذبو پيار جو،
چنڊ ڇرڪي پر لڪي ويو، پربتن جي اوٽ ۾.

هُو مسافر رات جو هو رات وئي ڇڻ بات وئي،
ننڊ ڪي ڇڏ جاڳ ”ساحر“ محبتن جي اوٽ ۾.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

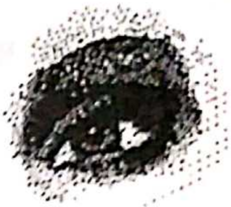

ڏنڌ ئي ڏنڌ ها سارا منظر پرين،
سرد موسم پٿر ٿيا پيڪر پرين.

ڪير ڪولي ته ها دل جي ڳڙڪي ڪڏهن،
ڪنهن جي دستڪ لئه آتا ها دل - در پرين.

تنهنجو دامن ڇُٽو پوءِ پنا هون ٻٽيا،
ڏينهن رولاڪيون رات ساغر پرين.

ياد جنهن ۾ نه آ دل سا موهن - دڙو،
موهه جنهن ۾ نه آ اک سا پٿر پرين.

تنهنجي نيڻن ۾ پسيو مون پڳوان آ،
هاڻ وڃبو به ڇالاءِ مندر پرين.

ڪر وڇوڙن جون ڳالهيون نه برسات ۾،
مون ڪي ڏئي نه وڃ درد - پاڪر پرين.

شام سر مون وجهي ڪٺڪ ڪيتن وچان،
ويندي آهي ٻڏي گهري ساگر پرين.

مان اڪيلو ٻَڙي آهيان سنسار لئه،
سنگ تنهنجي سان انگُ تيندو "ساحر" پرين.

◎

رات جو گهرو سناٽو چاندني همراهہ آ،
بي مزه آهي تہ ليڪن زندگي همراهہ آ.

روشنين جا سڀ سنيها ويا ڀلي هن آسرا،
پيار جو پهراڻ ڦاٽو بندگي همراهہ آ.

ٿي نظر مايوس موٽي ڪين سو منظر مليو،
نا اميدن جي جواني شرمندگي همراهہ آ.

شهر جا سڀ چونڪ جڻ تہ ڪوس خانو ٿا لڳن،
آدمي مهذب ٿيو پر درندگي همراهہ آ.

يادگيرين جي هجومن جون پڪارون هر طرف،
چاهتن جي تنگ ڳلين جي دري همراهہ آ.

جام جي ڪهڙي ضرورت مون صراحيون سڀ ڀڳيون،
هر سفر ۾ ساروٽين جي مئڪشي همراهہ آ.

هو وڇوڙن جا ڀنل منظر ڏئي ويو رڄ ۾،
درد جي برسات "ساحر" ٻيوسي همراهہ آ.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

وشال نيڻن جي وسعتن ۾، پيام هو پر اسان نہ ڄاتو،
چپن جي ٿڙڪڻ ۾ آچ هئي ڪو سلام هو پر اسان نہ ڄاتو.

هو خواب جهڙا نڪور لمحا، گرم ڪنوارن چپن جا پاڪر،
اداس لمحن ۾ پيار ٻٽيو، امام هو پر اسان نہ ڄاتو.

نظر جي ڪِڪ ۾ هزار منظر، هزار چنڊ ۽ هزار سورج،
لڪل هئا ۽ حسين ڪوئي انعام هو پر اسان نہ ڄاتو.

اسان پکين جي پرن تي پنهنجي نگاهہ مرڪز رکي ٻڌائي،
پکين اڏارن ۾ زندگيءَ کي دوام هو پر اسان نہ ڄاتو.

اکين ۾ جنهن جي ها نور - تجلا، چپن تي جنهن جي پري صراحي،
اسان جي محفل ۾ رات آيو خيام هو پر اسان نہ ڄاتو.

نہ انگ ڪنهنجو ننگو نہ ڪوئي، بکيو گذاري جو ڪيڙي ڪائي،
انهيءَ جي ڌرتي چڱو فقيري نظام هو پر اسان نہ ڄاتو.

ڪوئل جي ڪوڪو پايل جي ڇن ڇن، صدا پپيهن ۽ ڪونج ڪڙڪڻ،
الاهي تنهنجي ئي عظمتن جو ڪلام هو پر اسان نہ ڄاتو

حياءَ جي شبنم انا جو پاهڻ، ڇڏي جا آئي دوار "ساحر"،
انهيءَ جي نيڻن تي عشق - قصو تمام هو پر اسان نہ ڄاتو.

⊚

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

خوشبوءِ خوشبوءِ واسيل سنهري شام لياڪا پائي ٿي،
دل تي وسريل نقش اُياري ياد ڪا جهومر پائي ٿي.

دل ڪليسا من مندر جان نيڻ ڪنول ۽ چپ صراحي،
زلف گهٽائون ٽهڪ هوائون ماڻ بہ جنهن جي ڳائي ٿي.

لهر لهر ۾ سڪ سوائي پنهجي موتيا آڪيرن ڏي،
جگنوءَ جهڙي سار سڄڻ جي جڳ مڳ من جرڪائي ٿي.

روپ انوکو رنگ نيارو نيڻ غزالي چال اٻالي،
ڪير آ منهنجن تنهائن کي مرڪون ٿي مهڪائي ٿي.

درتي دستڪ ڪير ڏني ٿي ڪير لڪي ٿي پردن پويان،
ڪير آ منهنجي احساسن تي جادو بڻجي ڇائي ٿي.

وار اڪولي آڳر ۾ آ اوسيئڙو تي برف ويو،
ساڀيائن جي سندر ديوي مکڙين جان شرمائي ٿي.

جوت بہ رهندي خواب بہ رهندا "ساحر" رهندو سنائو،
ويندي ويندي شام رنگيلي پاڇن کي پريائي ٿي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com
Scanned with CamScanner

هي هوا هي گلابن جون نازڪ پتيون ساٿ وينديون ڇڏي،
تون جي ناهين پرين مون سان منهنجون اکيون ساٿ وينديون ڇڏي.

دل جي ڌڪ ڌڪ ٻڌو چاڻو ڌڙڪو ڇوي ڪونہ دعوي ڪري،
سونهن - جلوه پسي شهنشاهن - مٽيون ساٿ ويندين ڇڏي.

مند ويئي مٽي جوت جر ڦل ڇنيا ويندي مايا مٺيا،
سج - تجلا ٻريا مين جون مور تون ساٿ ويندين ڇڏي.

ڪيسين تائين تون نيش ۾ گرجا اڏي پنهنجي پوڄا ڪندي؟
محل ديوار سان گڏ هي خوابن ڇتيون ساٿ ويندين ڇڏي.

هي هوائن جا چڙ واڳ حسين سلسلا دور وينڌا هليا،
تنهنجي نيش ۾ جوڙيل سيني صورتون ساٿ ويندين ڇڏي.

تنهنجو پهلو ويو چانو جا قافلا پل ۾ اوجهل ٿيا،
زندگي ڪان رسي پيار جون سب رُتون ساٿ ويندين ڇڏي.

جام خالي تہ ڪر ڪهڙي دنيا ۾ "ساحر" ويو آن پُڇي،
رات باقي تہ آ پل هي پوريون ڪتيون ساٿ ويندين ڇڏي.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

حسين رنگن جا هار پوئي بهار پُهتي،
اُجاڙ رستن تي زندگيءَ جي نهار پُهتي.

پکي پري ها پکين کان پهرين الاپ ٻڌجي.
شعور جي کنهن وشال کنڊ مان پڪار پُهتي.

اسان ته نيڻن ۾ نارنگين جي رنگن کي پويو،
گلاب جهوڻن جي دل جي بن تي اڏار پُهتي.

رڃن جا سارا عذاب وگهريا جڏهن هوا تي،
جنون موسم جي پهرين پهرين بهار پُهتي.

اجان ته ٻچپن جي چولي آهي اگهاڙي تن تي،
اجان ته جوڀن جي چائنٺ تي آ جمار پُهتي،

اسان ته نيڻن ۾ سرمون پائڻ به ڪين سکيو،
خضاب - موسم اچي آ زلفن تي اي يار پُهتي.

اجان ته مرڪڻ لئه چپ ”ساحر“ چريا نه ها ءِ،
جنون - جوڳڻ عذاب ميڙي ٻيهار پُهتي.

◎

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

مسجد، مندر، چرچ، ڪليسا، ديول ويجهو،
پهتيون دل جون تند، تنوارون منزل ويجهو.

دل جي ڳڙڪي ڪولي اندر جهاتي پاءِ تہ تون،
موتي هر هر ايندا ناهن ساحل ويجهو.

مرڪ چپن جي اندر جو آئينو ناهي،
تنهنجو ڌيان رهي تہ ڇگو آ پايل ويجهو.

سڀ ڪو پنهنجا خواب ڳڻائي ويندو آهي،
ڪوبہ نہ ايندو وک وڌائي گهايل ويجهو.

نوٽن تي جو جسم وڪي ۽ سون سڪن تي پيار،
سونهن جي پوءِ تي حرمت ڪهڙي جاهل ويجهو.

وار وکيريل اکڙيون آليون چپ اُجايل،
ڇا ڇا بنجي پهتا آهيون محفل ويجهو.

"ساحر" دل جي ڳالهہ مڃي تو جاهل آهي،
پيار ۾ پوڄا پاپ جو فرق نہ آ دل ويجهو.

◉

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

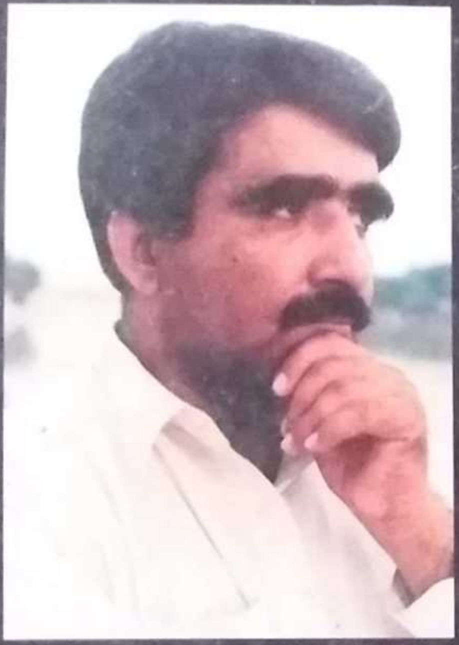

اسان واري غزل گو شاعرن جي ٽهيءَ ڪان پوءِ، سنڌي غزل ۾ ڪيترائي طاقتور شاعر اُڀري آيا آهن، جن جو دلڪش گيت، وائيءَ ۽ لوڪ صنفن جي احساس ڪي ڇهندي، غزل جي صنف کي من موهيندڙ ۽ تازو توانو ڪري ڇڏيو آهي. ساحر راهوءَ جو لاڳاپو به اهڙي پيڙهيءَ سان آهي.

— تاج بلوچ

٭

اياز گل واريءَ ٽهيءَ ڪان پوءِ ساحر راهوءَ جو نالو ڪوتا ڪيتر ۾ غزل جي خوبصورت ۽ پختي شاعر طور اڀري آيو آهي. هن جا غزل خوبصورت ٻوليءَ، خوبصورت تشبيهن ۽ خوبصورت خيالن سان ڀرپور آهن. خاص ڪري هن دلڪش ۽ مترنم وزن تي انتهائي ڪامياب غزل لکيا آهن. جن ۾ وري مردف غزل ته بي‌مثال لکيا اٿس. اڪثر شاعر مردف غزلن ۾ رديف جو جڙاءُ ۽ ٻڌاءُ درست نه ڪري سگهندا آهن، پر ساحر ان ميدان ۾ واقعي نه رڳو ڪاريگر شاعر آهي، پر ساحر به آهي. سندس ٻوليءَ، خيالن، مترنم وزن، قافين ۽ رديف جي جڙت وارا غزل پڙهندي، سچ پچ سحر طاري ٿيو وڃي ۽ من تي هڪ قسم جو ڪيف ۽ خمار چڙهندو وڃي.

سندس غزلن جو هي ٻيو مجموعو ”سانوري شام“، جديد سنڌي شاعريءَ ۾ هڪ سهڻو اضافو آهي. جنهن جو مطالعو نون شاعرن لاءِ نوان دڳ ۽ نوان رخ متعين ڪندو.

— تاج جويو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com Scanned with CamScanner

سنڌ سلامت

www.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سنڌس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو تہ تاريخ هميشہ انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سنڌ سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نہ رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليقن کي ڊيجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي تہ سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آسانيءَ سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.

۽ اهو سڀ ”سنڌ سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد تہ سنڌ سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نہ صرف ڀرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سنڌ سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو ڀرپور ساٿ نڀائيندا.

books.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ اپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book